

Araştırma Makalesi / Research Article

1991-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Kurumsal Mantık Çalışmalarının Bibliyometrik ve Bilimsel Haritalama Teknikleri ile İncelenmesi*

Hazal Duman Alptekin¹, Umut Koç²

Öz

Bu çalışmanın amacı, 1991-2021 yılları arasında kurumsal mantık yaklaşımına ilişkin bilimsel üretim dinamikleri ve temaların stratejik gelişiminin ele alınmasıdır. Bu amaç doğrultusunda yönetim ve organizasyon alanında en yüksek etki oranına sahip 15 dergi temel alınmış ve dahil etme kriterleri doğrultusunda 235 araştırma incelenmiştir. Analiz sürecinde bilimsel üretim dinamiklerinin ortaya çıkarılmasında VOSviewer yazılımı, temaların stratejik gelişim haritalarının oluşturulmasında ise SciMAT yazılım programından faydalanılmıştır. Bilimsel üretim dinamiklerine ilişkin bulgular incelendiğinde alanda en fazla yayın yapan ülke Amerika, en aktif dergi Organizational Studies ve alana katkısı en yüksek yazar Michael Lounsbury olarak belirlenmiştir. Kurumsal mantık kapsamında temaların tarihsel gelişimi üç periyotta (1991-2001; 2002-2012; 2013-2021) incelenmiştir. Analiz sonucunda ilk periyotta 7, ikinci periyotta 17 ve son periyotta ise 52 ana temanın alandaki çalışmalara yön verdiği tespit edilmiştir. Periyotlara göre tema sayısının artmasına karşın, temalar arası sürdürülebilirliğin düşük olduğu araştırma sonucu öne çıkan bir bulgudur. Bu kapsamda alanda 1991 yılından bu yana geçen 30 yıllık süreçte sadece "kurumsal değişim" temasının üç periyotta da önemini koruyan bir araştırma teması olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bu durum, kurumsal mantık perspektifinde yaşanan orta yaş krizine dayandırılarak, alandaki tematik dağınıklığın önüne geçmek için öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Mantık, Bibliyometrik Analiz, Bilimsel Haritalama Analizi, VOSviewer, SciMAT.

A Bibliometric and Scientific Mapping Analysis of Research on Institutional Logics from 1991 to 2021

Abstract

This study aims to examine the scientific production dynamics of the institutional logic approach between the years 1991-2021. For this purpose, we have searched 15 journals with the highest impact rate in management and organization, and we have examined 235 studies in line with the inclusion criteria. We have used VOSviewer software to reveal the dynamics of scientific production and the SciMAT software for the scientific mapping of the themes. When we examine the dynamics of the scientific output, we have found that the USA has the most publications. The most active journal is Organizational Studies, and the most cited author is Michael Lounsbury. We have investigated the historical development of the themes within the scope of institutional logics (1991-2001; 2002-2012; 2013-2021). We have found that seven main themes were in the first period, 17 in the second period, and 52 in the last period. Despite the increase in the number of themes, it is a prominent finding that these themes reflect temporary research trends. In this context, we detect that the researchers have only examined the theme of "institutional change" in all three periods. We interpret this situation as the midlife crisis of institutional logics, and we have suggestions to overcome this problem for future research.

Keywords: Institutional Logics, Bibliometric Analysis, Science Mapping Analysis, VOSviewer, SciMAT.

* Bu çalışma 29. Ulusal Yönetim Organizasyon Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Sorumlu Yazar (Corresponding Author), Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Bilişsel ve Davranışsal Araştırma ve Uygulama Merkezi (BİLDAM), hazalduman3@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-8893-4622>

² Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü; umutkoc@ogu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9669-0290>

Atıf: Duman Alptekin, H., Koç, U. (2022). 1991-2021 yılları arasında gerçekleştirilen kurumsal mantık çalışmalarının bibliyometrik ve bilimsel haritalama teknikleri ile incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 40 (3), 514-547.

GİRİŞ

1991 yılında Alford ve Friedland (1985) ve tarafından kavramsal çerçevesi tanımlanan kurumsal mantık kavramı, kurumlar ile çevrili olan dünyamızda aktörler, örgütler ve sosyal sistemler arasındaki karşılıklı ve karmaşık ilişkilerin farklı düzeylerde açıklanmasına imkân sağlamaktadır. Kavramın yazına kazandırılmasından günümüze kadar geçen 30 yıllık süreçte kurumsal mantıklar sadece yönetim ve örgütlenme/örgütler alanına özgü olmakla kalmamış, siyaset (Friedland, 2011), pazarlama (Scaraboto ve Fischer, 2013), finans (Durocher ve Fortin, 2021), iletişim (Klinger ve Svensson, 2015) gibi farklı birçok disiplinde incelenmiştir. Kurumsal mantıkların sahip olduğu bu disiplinler arası duruş kısa bir zaman zarfında konuya ilişkin araştırma sayılarının artmasını ve entelektüel birikiminde genişlemesini sağlamıştır (Thornton vd., 2015).

Web of Science veri tabanı dikkate alındığında 2011-2017 yılları arasındaki süreçte 700'den fazla çalışmanın kurumsal mantıkları ele aldığı görülürken, sadece 2014 yılında 120 civarında araştırmanın kurumsal mantıklara odaklandığı görülmektedir (Ocasio vd., 2017).

Bir çalışma alanı olarak kurumsal mantık yaklaşımı örgütsel alanda ortaya çıkan çatışmaların temelini (Alford ve Friedland, 1985), değişim süreçlerini ve homejen yapılanma karşısında heterojenliği anlamamıza yardımcı olmaktadır (Thornton ve Ocasio, 2008). Spesifik olarak ise kurumsal mantık yaklaşımı kurumlar ve aktörler arasındaki bağlantı noktasını sağlarken, teorik temellerin araştırma pratiğine aktarılırken kavramsallaştırma sürecinin yalın olması araştırmacıları kurumsal mantık perspektifine çeken dinamikler olarak öne çıkmaktadır (Gümüşay vd., 2020).

Kurumsal mantıklara yönelik artan ilgi ve alanın sunduğu araştırma fırsatlarının yanı sıra bir araştırma alanı olarak kurumsal mantıklara yönelik eleştirilerde literatürde öne çıkmaktadır. Bu noktada Alvesson ve Blom (2021) kurumsal mantıkların bir kavram olarak tanımlanmasında atfedilen anlamların kimi zaman çoklu, kimi zaman belirsiz ve "aşırı çok" şeyi kapsayan bir duruş sergilediğini vurgularken, araştırmacılar tarafından atfedilen bu anlamların her şeyi kurumsal mantıklar üzerinden açıklama eğilimini eleştirmektedir. Aksom vd. (2020) ise kurumsal mantık yaklaşımı temel alan çalışmalarda yalnızca var olduğu iddia edilen durumun betimsel olarak ortaya konulduğunu; çalışma sonuçlarının açıklama, genelleme ve kestirimden uzak durulduğu ve yeni mecazlar, eşanlımlı sözcükler geliştirme dışında kuramsal fayda yaratılmadığı vurgulanmaktadır (Aksom vd., 2020).

Kurumsal mantık yaklaşımına ilişkin olumlu ve olumsuz eleştiriler bir arada değerlendirildiğinde ortak noktanın alanda yoğunlaşan araştırma birikimine işaret ettiği görülmektedir (Aksom vd., 2020; Alvesson vd., 2017; Alvesson ve Spicer, 2019; Alvesson ve Blom, 2021; Gümüşay vd., 2020; Johansen ve Waldorff, 2017). Diğer bir ifade ile literatürde bir kavram birikmesi yaşandığı, bunun alanı orta yaş krizine sürüklediği tartışılmasına rağmen kurumsal mantıklar özelinde olumlu ve olumsuz eleştirilere konu olan bu araştırmaların tematik gelişim sürecini bütüncül olarak inceleyen bir araştırma öne çıkmamaktadır. Bu eksiklikten hareketle bu çalışmada, kurumsal mantık yaklaşımıyla gerçekleştirilen bilimsel üretim dinamiklerinin alanda etkisi yüksek dergiler üzerinden ele alınması amaçlanmıştır. İlgili amaç doğrultusunda alanı paylaşan aktörlerin performans dinamikleri ve alanı şekillendiren temaların tarihsel gelişimi bibliyometrik analizler eşliğinde ele alınmıştır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kurumsal mantıklar örgütlerle çevrili dünyamızda değişim süreçlerinin dinamiklerini anlamamıza yardımcı olan, kurumları şekillendiren ve onlarla birlikte şekillenen, tarihsellik ile birlikte yerleşiklik kazanarak günlük hayatta uygulamaların anlam kazanmasına imkân sağlayan düşünce kalıpları ve uygulamalar bütünüdür (Friedland ve Alford, 1991; Thornton ve Ocasio, 1999). Verilen tanımdan da anlaşılacağı üzere kurumsal mantıklar sosyal bağlam dahilinde tek bir role sahip olmayıp kimi zaman uygulamaların yerleşiklik kazanmasına (Reay ve Hinings, 2009), kimi zaman aktörlerin eylemlerinin meşruluk kazanmasına (Glynn ve Lounsbury, 2005) kimi zaman ise değişimin tetiklenmesine (Lounsbury, 2007) olanak sağlamaktadır.

İlk dönem çalışmalarında baskın mantığın varlığı dikkate alınırken (Thornton ve Ocasio, 1999) zamanla ilgili analiz düzeyinde birden fazla mantığın bir arada bulunabileceği, bahsi geçen bu mantıkların birbiri ile uyumlu olabileceği gibi, rakip mantıklarında eş zamanlı olarak yapı ve uygulamaları şekillendirebileceği ortaya çıkmıştır (Andersson ve Liff, 2018; Glazer vd., 2019). Kurumsal değişimin ve failliğin daha derinlemesine ele alınmasını sağlayan bu süreçte Thornton vd. (2012), kurumsal düzenle ilişkili 7 ideal tip mantıkları sunmuştur: Devlet, aile, firma, topluluk, din, piyasa ve meslek. İdeal tip mantıkların her biri kök mecazları, kimlik kaynakları, yetki kaynakları ve meşruiyet kaynakları gibi çeşitli boyutlarda birbirlerinden ayrılmaktadır. Temel bileşimleri zaman ve mekân karşısında farklılaşabildiği için, ideal tip mantıklar yekpare değildir ve somut durumlarda sonsuz çeşitlilikte örneklenebilir. Bu yüzden, örneğin, yalnızca herhangi bir örgütsel alanlardaki mantıklar arasında değil farklı örgütsel alanlardaki aynı tipteki mantıklar arasında da farklılıklara şahit oluruz (Lounsbury vd., 2021). Bahsi geçen farklılıklar kendini sadece pratikte göstermemekte, literatürde kavramsal ve tanımsal çeşitliliğe de zemin hazırlamaktadır.

Temelde kavramlar, kuramların temelini oluşturur ve kavram netliği dört unsuru gerektirir. Birincisi, kavram tanımları ikna ediciliği yüksek bir biçimde kesin ve diğer kavramlardan keskin ve kategorik biçimde ayrılmış olmalıdır.

İkincisi, kavramın hangi kapsam koşullarında ya da bağlamsal çevrelerde uygulanıp uygulanmayacağı belirgin olmalıdır. Üçüncüsü, kavramların ilgili olduğu diğer kavramlarla anlambilimsel (semantik) ilişkileri de gösterilmelidir. Son olarak, kavram kendi içinde tutarlı olmalıdır (Suddaby, 2010). Bu açıdan yaklaşıldığında, kurumsal mantıklar tanımında iki temel sorun sorunlar ortaya çıkmaktadır: Tanım, diğer kavramların, özellikle de kurumun tanımından keskin ve kategorik olarak ayrı durmamaktadır ve kavramın sınır koşulları belirsizdir. Örneğin, kurumsal mantık yaklaşımıyla ilgili ifadelerin kültür ya da kimlikten ne ölçüde farklı olduğunu tartışmaya açıktır (Davis, 2015). Özellikle, kavramın sınır koşullarındaki belirsizlik, kuramsal açıdan da sorun doğurmaktadır. Kuramın baskın bir amacı, bir olguya yönelimi, kavramsal düzeni, entelektüel bir meydan okuması, bilimsel bir değeri, görgül desteği ve sınır koşulları olmalıdır (Sandberg ve Alvesson, 2021).

Kurumsal mantık tanımının araştırmacılara tanıdığı geniş hareket alanı literatürde var olan araştırma sayısını ve kavram çeşitliliğini artırırken, kuramsal alt yapıya yönelik şüphelere de yer açmaktadır (Aksom vd., 2020; Alvesson ve Spicer, 2019; Alvesson ve Blom, 2021; Johansen ve Waldorff, 2017). Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı kurumsal mantık yaklaşımının son 30 yılda sunduğu kavramsal ve bilimsel gelişimi alan sınırları dahilinde ele almaktır. Bu amaç doğrultusunda yönetim ve strateji alanında etki oranı yüksek 15 dergi bibliyometrik tekniklerle incelenmiş ve kurumsal mantıklara dayalı temaların stratejik gelişimi ve temel üretim dinamikleri sunulmuştur.

2. YÖNTEM

Araştırmada kurumsal mantık çalışmalarına ilişkin bilimsel dinamiklerin ve tematik gelişimin ele alınması amacıyla bibliyometrik analiz tekniklerine başvurulmuştur. Bibliyometrik yöntemin tercih edilmesindeki ana etmenlerden ilki araştırma sayısı fazla olan alanların incelenmesinde bibliyometrik analizlerin diğer analiz metotlarına göre daha kapsamlı incelemeye ve araştırmacı hatasını en aza indirmeye yardımcı olabilecek bir alt yapıya sahip olmasından kaynaklanmaktadır (Zhao vd., 2018). İkinci olarak, bibliyometri vasıtası ile ortaya çıkarılan ağ haritaları literatüre katkı sağlaması muhtemel kritik araştırma boşluklarını ortaya çıkarılmaya ve araştırmacılara alana ilişkin kapsamlı bilgi sunmaya imkan sağladığından (Fahimnia vd., 2015) metodolojik süreç bibliyometrik analiz üzerine kurgulanmıştır.

Çalışmada bibliyometrik analizlerin gerçekleştirilmesi amacıyla birbirlerinin eksikliklerini tamamlayan iki ayrı paket program tercih edilmiştir. Bilimsel üretim dinamiklerinin belirlenmesinde çizge kuramına dayalı network algoritması oluşturulan VOSviewer yazılımından (Bellomi ve Bonato, 2005) alandaki bilimsel üretim dinamiklerine ilişkin ağ haritasını ortaya çıkarmak amacıyla faydalanılmıştır (Van Eck ve Waltman, 2013).

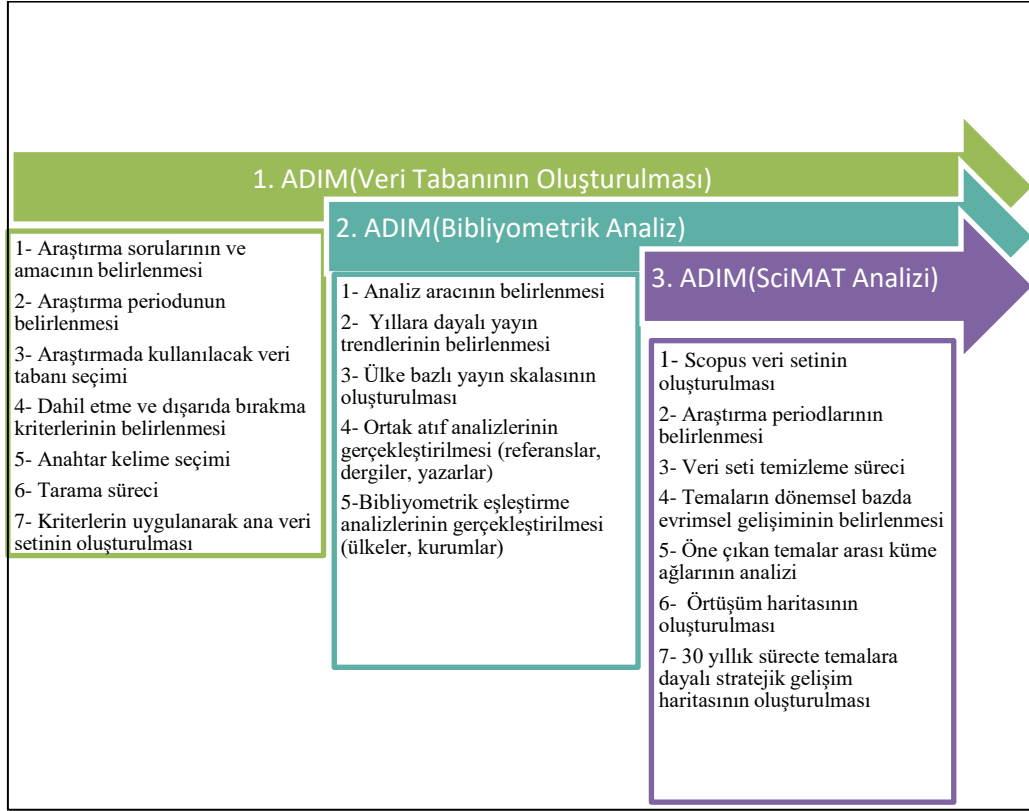
Araştırmada tarihsel süreçte temaların stratejik gelişiminin ele alınmasında ise boylamsal analiz algoritmasına sahip SciMAT yazılımından faydalanılmıştır (Cobo vd., 2012). Spesifik olarak faydalanılan iki yazılım aracı kıyaslandığında VOSviewer network analizlerinin oluşturulmasında etkin bir performansa sahipken, sunduğu tematik analiz sadece ilişki ağlarına odaklıdır. Bununla birlikte VOSviewer'ın sahip olduğu network algoritması dönemler arası tema değişimini gösterme imkanı sunmamaktadır (Van Eck ve Waltman, 2013). SciMAT ise bilimsel bir alanda öne çıkan temaları hem tarihsel süreçte ele almaya, hem de temaların önem ve sürdürülebilirliğine ortaya koymaya imkan sağlamaktadır (Cobo vd., 2012).

Yukarıdaki açıklamalardan hareketle araştırma kapsamında 2019 yılında Journal Citation Reports (JCR) tarafından etki faktörüne göre sıralanan örgütler ve strateji alanındaki 15 dergi örneklem dahiline alınmış ve belirlenen dergilerin kurumsal mantıklar üzerine yaptıkları 235 yayına Scopus veri tabanı aracılığı ile ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analiz sürecinde ilk olarak VOSviewer 1.6.15 yazılım programı kurumsal mantık alanını paylaşan aktörlerin (ortak atıflar, yazarlar, dergiler kurumlar ve ülkeler) ilişki ağları belirlenmiştir.

Analizin ikinci adımında ise kurumsal mantık kapsamında öne çıkan temaların tarihsel gelişimleri 3 periyot (1991-2001; 2002-2012; 2013-2021) doğrultusunda SciMAT yazılım programı kullanılarak analiz edilmiş ve gelecekteki araştırmalar için öneriler geliştirilmiştir.

Araştırma kapsamında takip edilen metodolojik yol haritası Sharifi vd. (2020) tarafından geliştirilmiş olup, veri tabanının oluşturulması, bibliyometrik analiz süreci ve SciMAT analizi olmak üzere 3 adımdan oluşmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Araştırma Metodolojisi

*Sharifi vd. (2020) çalışmasından uyarlanmıştır.

Şekil 1’de de görüldüğü üzere araştırma sürecinde izlenen ilk adım veri tabanının oluşturulmasına dayanmaktadır. Bu kapsamda kurumsal mantıklar kapsamında alanı şekillendiren temel dinamikler (yayın, yazar, atıf, dergi, ülke ve kurum ilişki ağları) ve alanın şekillenmesinde etkili olan araştırma temalarının tarihsel bazda bilimsel gelişimi nedir? sorusundan hareketle bu araştırmanın temel amacı kurumsal mantık kapsamında ortaya çıkan bilimsel ve entelektüel bilgi birikiminin bibliyometrik yöntemler vasıtasıyla değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırma periyodu kurumsal mantık kavramının Friedland ve Alford tarafından ilk kez tanımlandığı 1991 yılından Mart 2021 tarihine kadar geçen 30 yıllık süreci kapsamaktadır. Araştırmada verilerin toplanması için Scopus veri tabanı tercih edilmiştir. Bu süreçte, 1966 yılında faaliyete geçen Scopus’un bünyesinde yaklaşık 28 milyon araştırmayı içermesi, yönetim ve örgütlenme/örgütler alanındaki dergilerin çoğunluğunu bünyesinde barındırması (Meho ve Yang, 2007) ve Vosviewer ve SciMAT yazılım programlarını destekleyen dosya uzantısı sağlaması etkili olmuştur.

Araştırma kapsamında dikkate alınan zaman aralığında hangi çalışmaların veri setine dahil edileceğinin belirlenmesinde dahil etme ve dışlama kriterleri oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırma setine dahil edilecek çalışmaların 2019 yılı JCR raporunda yer alan ve örgüt ve stratejiler üzerine yayın yapan etki faktörü en yüksek 15 derginin araştırmaya dahil edilmesi kararlaştırılmıştır (Tablo 1). Bu dahil etme kriterinin oluşturulmasında yönetim ve örgütlenme/örgütler alanında doğan kurumsal mantık yaklaşımının alan kapsamında gelişimini belirleme amacı etkili olmuştur. Çalışmada dikkate alınan diğer dahil etme kriterleri ise; basım

aşaması tamamlanmış İngilizce tam metin araştırma ve kavramsal çalışmaların dahil edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda kitap bölümleri, tezler, bildirimler ve henüz yayın aşaması tamamlanmamış çalışmalar veri setine dahil edilmemiştir. Veri tabanının oluşturulması sürecinde dikkate alınan bir diğer durum ise anahtar kelimelerin belirlenmesi olmuştur. Bu kapsamda “institutional logic” ve “institutional logics” kelime grupları anahtar kelime setini oluştururken, ilgili anahtar kelimeler Scopus kapsamında başlık, anahtar kelime seti ve özet taramasına sokulmuştur. Sadece anahtar kelimelerin Scopus üzerinde taranması sonucunda 5,376 çalışmaya ulaşılmış ve dahil etme kriterleri uygulanarak son veri seti 235 araştırma olarak belirlenmiştir.

Tablo 1: Araştırma Kapsamında İncelenen Dergiler ve Kurumsal Mantıklara İlişkin Yayın Sayıları

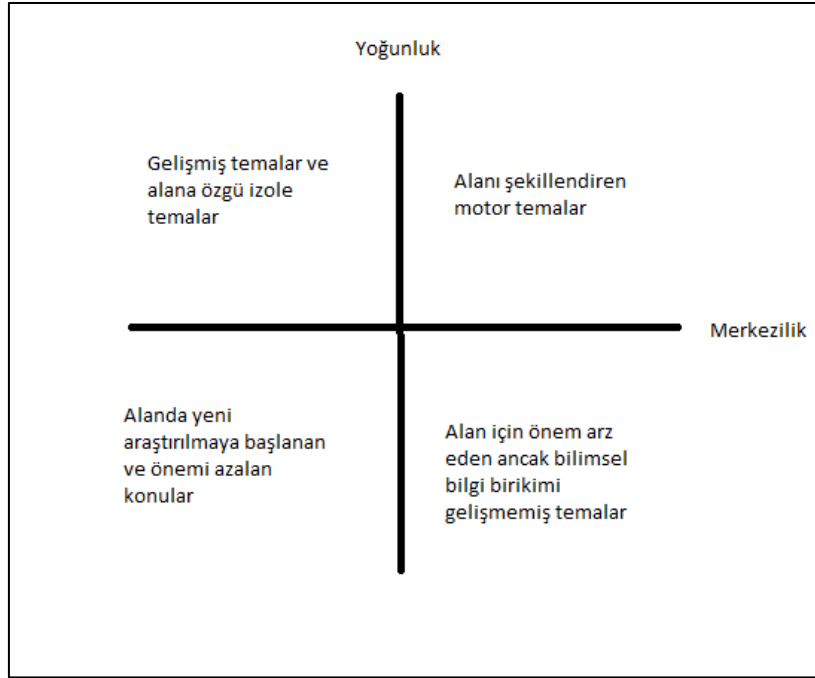
Veri Setini Oluşturan Dergiler	Kurumsal Mantıklar Üzerine Yayın Sayıları
Organization Studies	41
Academy of Management Journal	34
Organization Science	34
Journal of Management Studies	26
Journal of Management Inquiry	23
Administrative Science Quarterly	14
Academy of Management Review	13
Human Relations	11
Organization	9
Strategic Organization	8
Strategic Management Journal	6
Journal of Management	6
British Journal of Management	6
Advances in Strategic Management	4
European Management Journal	Yayın bulunamamıştır.
Toplam	235

Veri setinin belirlenmesinin ardından araştırma sürecinin ikinci adımı olan bibliyometrik analiz sürecine geçilmiştir. Metin madenciliğine dayanan bibliyometrik analizin temel amacı alanda yazındaki bilgi birikiminin değerlendirilerek alana ilişkin bilgi sınırlarının belirlenmesi ve gelecekteki araştırmalara yön verilmesidir (Ellegaard ve Wallin, 2015). Bu kapsamda Citespace, Gephi, Pajek, VOSviewer gibi farklı birçok analiz aracı bibliyometrik analizin amaçlarına ulaşmaya yardımcı olmaktadır.

Çalışma kapsamında ise bibliyometrik analizin ilk adımını gerçekleştirmek için Microsoft ile uyumu olan, görsel haritalama tekniklerinin çözünürlüğü yüksek olan, Scopus'a ait RIS dosyalarını doğrudan işleme kapasitesine sahip VOSviewer 1.6.15 yazılım programı tercih edilmiştir (Van Eck ve Waltman, 2010). Bibliyometrik analiz kapsamında alandaki performans dinamikleri yazarlar, ülkeler, kurumlar ve referanslara dayalı ilişki ağları üzerinden ele alınmıştır.

Performans göstergelerinin bibliyometrik analizinin tamamlanmasının ardından, kurumsal mantık yaklaşımını şekillendiren araştırma temalarının 30 yıllık süreçteki gelişimini tespit etmek amacı ile SciMAT yazılım programından faydalanılmıştır. Bibliyometrik analiz kapsamında SciMAT yazılımı performans analizi ve sistematik haritalandırma yöntemlerini birleştirerek, belirlenen tarih aralığında anahtar kelimelerden hareket ederek ortak kelime gruplarından alanın gelişimini ölçer ve görselleştirmeye yardımcı olur. Programın sağladığı en önemli üstünlüklerden birisi alanda gelişim gösteren temaların yoğunluk ve merkeziliğini dikkate alarak, bu temaların alandaki etkilerini 4 sınıfta toplamasıdır (Cobo vd., 2012). Şekil 2'de SciMAT kapsamında bilimsel temaların stratejik gruplandırma diyagramı sunulmuştur.

Şekil 2: SciMAT Tarafından Geliştirilen Stratejik Tema Diyagramı

*Cobo vd. (2012) çalışmasından uyarlanmıştır.

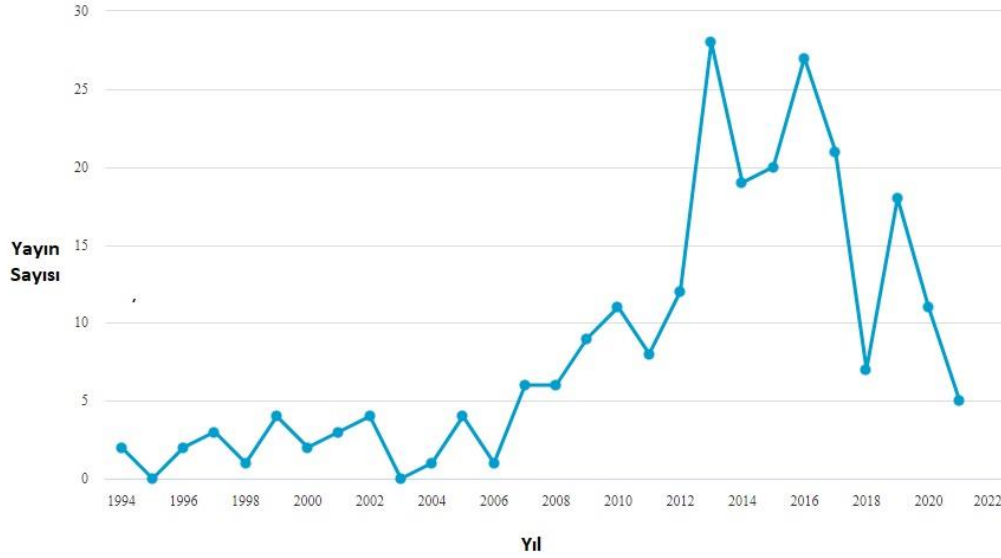
3. BULGULAR

Scopus veri tabanında yer alan ve etki faktörü yüksek 15 dergiden elde edilen 235 çalışmanın yıllara göre yayımlanma dinamikleri Şekil 3'te sunulmuştur. Şekilden de görüldüğü üzere 1991-2021 yıllarını kapsayan tarama sonucunda ilgili dergilerde 1994 yılına kadar kurumsal mantıklar üzerine herhangi bir yayın tespit edilememiştir.

1994'den 2007 yılına kadar geçen süreçte yıllık yayın üretimi 5'in üzerine geçmediği tespit edilmiştir. 2011 yılından itibaren ise yayın sayılarında düzenli bir artış tespit edilirken, 2013 yılı 28 araştırma ile kurumsal mantıklar üzerine en çok üretim yapılan yıl olarak belirlenmiştir. 2013

yılında gözlemlenen bu artış belli bir istikrar sergilemezken, 2016 yılından itibaren kurumsal mantıklara yönelimde düzenli bir düşüş olduğu gözlemlenmiştir. Yayın sayılarında 2016 yılından itibaren ortaya çıkan azalma dinamiği 2018 yılından sonra tekrar artış eğilimine dönmesine karşın bu yükseliş 2020 yılı ile doğrusal bir azalma ile sonuçlanmıştır.

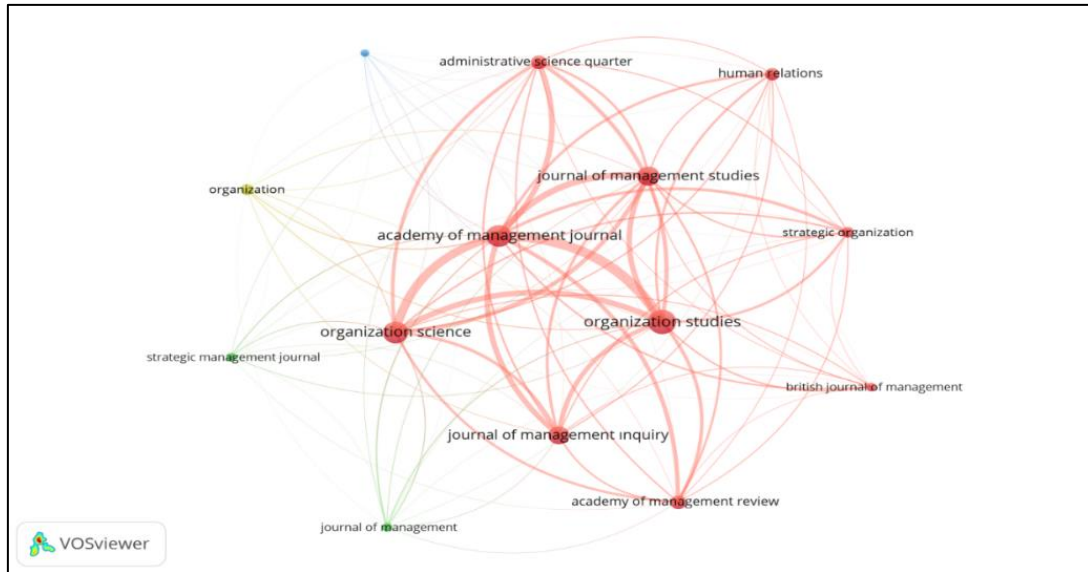
Şekil 3: Yıllara Göre Kurumsal Mantıklar Üzerine Yapılan Yayınların Dağılımı

3.1. Bibliyometrik Eşleştirme (bibliometric coupling) Analizlerine Dayalı Bulgular

1991-2021 yılları arasında yayın faaliyetleri incelenen dergilerin etki kapasitesine odaklanan bibliyometrik eşleştirme analizleri (Rehn vd., 2007) ve analizlerin temelini oluşturan metriklerin (atıf, doküman sayısı, bağlantı güçleri) tablosu sırasıyla Şekil 4 ve Tablo 2’de sunulmuştur.

Şekil 4: Dergilere Dayalı Bibliyometrik Eşleştirme Haritası

Tablo 2: Kurumsal Mantık Alanında En Etkili İlk 5 Dergi

Dergiler	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
Organization Studies	41	3139	22356
Academy of Management Journal	34	7238	27142
Organization Science	34	3046	18602
Journal of Management Studies	26	1538	15548
Journal of Management Inquiry	23	502	12990

Şekil 4’te sunulan haritalamanın analiz sonucunda alanın şekillenmesine imkan tanıyan dergiler toplamda 4 kümede birleşmiştir. Birinci küme (kırmızı ağ) Organizational Studies başta olmak üzere kurumsal mantık alanında en etkili ve etkileşim gücü yüksek 10 dergiyi içermektedir.

Bibliyometrik eşleştirme sonucu öne çıkan ikinci dergi kümesi (yeşil ağ) ise Journal of Management ve Strategic Management dergilerini içermektedir. Üçüncü (Organization-sarı) ve dördüncü (Advances in Strategic Management- mavi) dergi kümesi birer dergiye ev sahipliği yaparken, bu kümelerin ilişki güçleri birinci ve ikinci kümede yer alan dergilere kıyasla daha düşük olarak gözlemlenmiştir.

Tablo 2’ye baktığımızda ise analize dahil edilen alanda en etkili ilk 5 derginin yayın sayısı, atıf sayısı ve toplam bağlantı güçlerine ilişkin metrikler görülmektedir. Bu kapsamda Organization Studies kurumsal mantıklar kapsamında en çok yayına sahip dergi olarak öne çıkarken, 34 makale sayısı ile bu dergiyi Academy of Management Journal ve Organizational Science dergileri takip etmektedir.

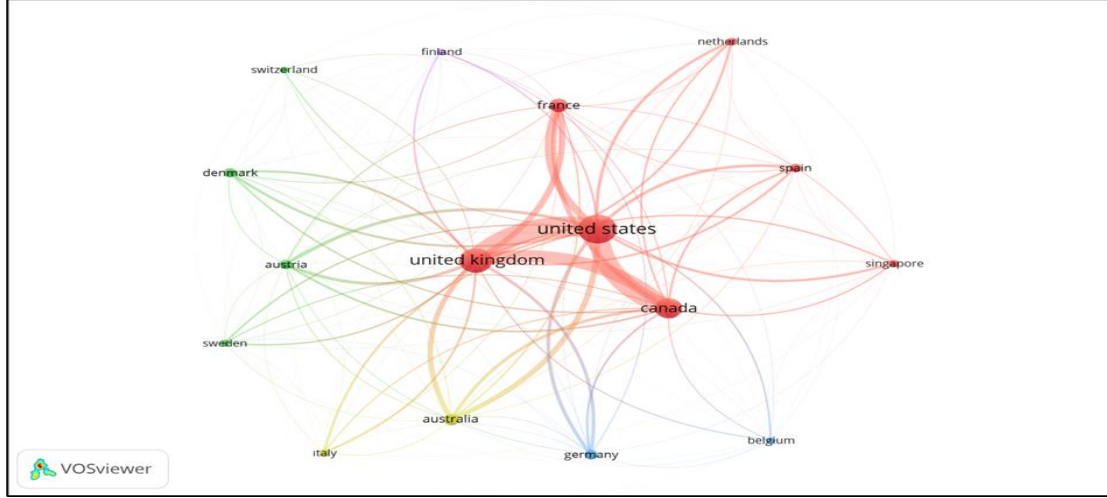
Doküman sayısı yerine atıf sayısını bir sıralama kriteri olarak dikkate aldığımızda ise 7238 atıf ile Academy of Management Journal 15 dergi içerisinde en çok atıf alan dergi olarak öne çıkmaktadır. Bu durum dergiye ilişkin bağlantı gücünü de arttırırken, kurumsal mantık yazınının da Academy of Management Journal’ı öncü dergi olarak konumlandırmayı sağlamaktadır.

Bibliyometrik eşleştirme analizleri kapsamında dikkate alınan bir diğer unsur ise ülke bazlı kurumsal mantık alanında üretim dinamikleridir. Bu kapsamda gerçekleştirilen ülkeler arası eşleştirme haritası Şekil 5’te sunulmuş olup, ilgili haritanın temel metrikleri ise Tablo 3’te verilmiştir.

Şekil 5 ve Tablo 3’te görüldüğü üzere ABD, 88 akademik çalışma ve bu çalışmalara bağlı 10228 atıf ile 34 ülke içerisinde kurumsal mantık üzerine entelektüel birikimi en fazla ülke olarak öne çıkmaktadır.

Yayın sayısı dikkate alındığında ABD’yi, Birleşik Krallık ve Kanada takip ederken, atıf sayısı dikkate alındığında Kanada menşeli yayınların etki oranının Birleşik Krallığa nazaran daha önde olduğu görülmektedir.

Şekil 5: Ükelere Dayalı Bibliyometrik Eşleşme Haritası

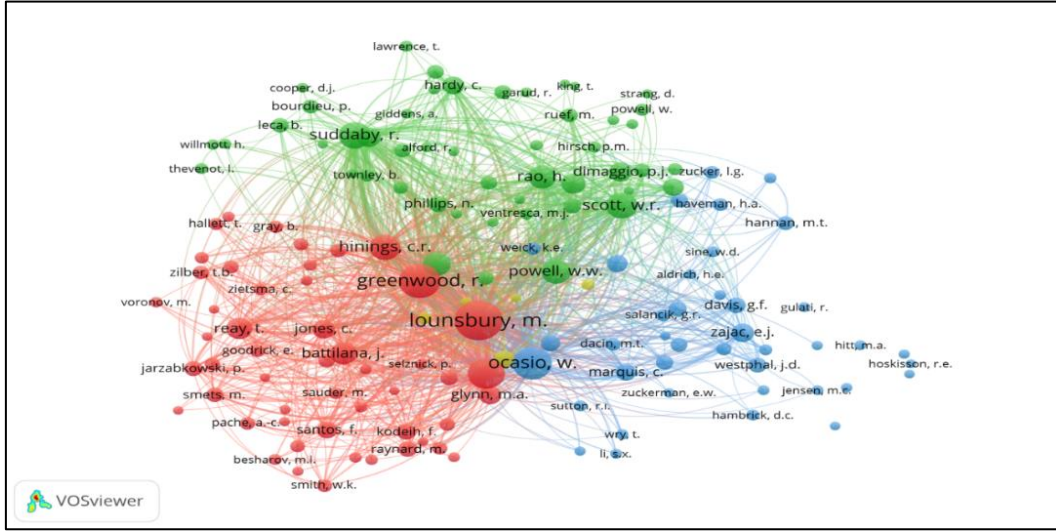
Tablo 3: Kurumsal Mantık Alanında Öne Çıkan İlk 5 Ülke

Ülke	Doküman	Atıf	Toplam Bağlantı Gücü
ABD	88	10228	71231
Birleşik Krallık	64	3352	61775
Kanada	44	6899	49550
Fransa	21	1854	22863
Avustralya	15	776	17796

3.2. Ortak Atıf (Co-Citation) Analizlerine Dayalı Bulgular

Araştırma kapsamında kurumsal mantık alanında yer alan aktörlerin performans kriterlerinin ele alınmasında başvurulan bir diğer analiz ise ortak atıf analizleridir. Ortak atıf analizinde performansı belirleyen temel kriter araştırma dokümanları, yazarlar ya da referans olarak belirlenen birimlerin birlikte alıntılanma durumudur (Small, 1973). Diğer bir ifade ile ortak atıf analizi bize bir alanda öne çıkan en üretken yazarlar ve alanda en çok ses getiren araştırmaları sunmaya yardımcı olmaktadır (Van Eck ve Waltman, 2010). Bu açıklamalardan hareketle kurumsal mantıklar üzerine katkıda bulunan yazarların ortak atıf analizine alanda en etkili 145 yazar belirlenmiş ve ortak atıf haritası Şekil 6'da sunulmuştur.

Şekil 6: Yazarlara Dayalı Ortak Atıf Analizi Haritası

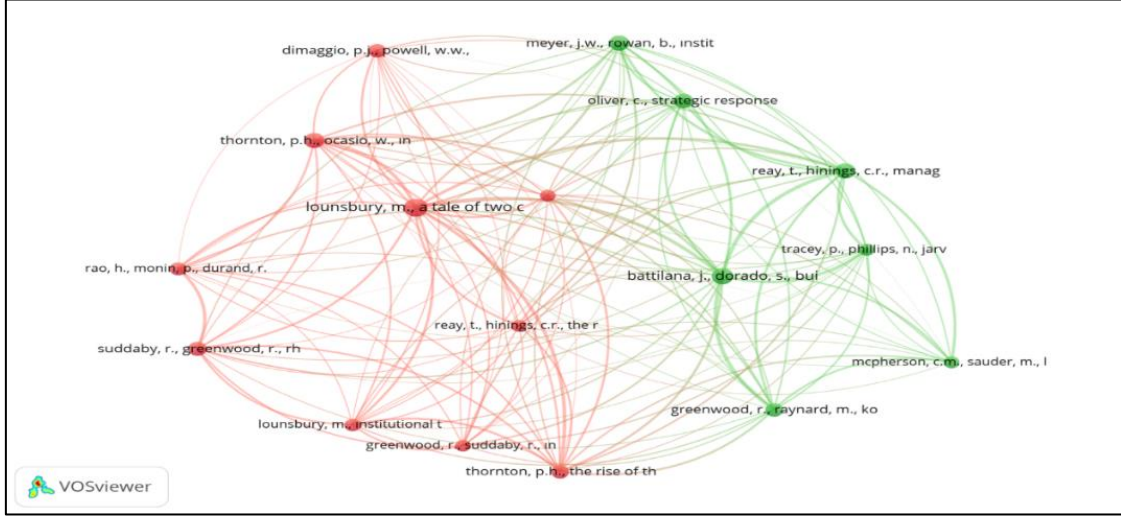
Ortak atıf analizi sonucunda 4 ayrı yazar kümesi belirlenmiştir. Bu ortak atıf ağları içerisinde Michael Lounsbury 596 atıf ve 37176 toplam bağlantı gücü ile alanda en çok öne çıkan yazar olarak belirlenmiştir. Lounsbury’i 441 atıfı ile Royston Greenwood ve 400 atıf ile William Ocasio takip etmektedir (Tablo 4).

Tablo 4: Ortak Atıf Analizi Doğrultusunda Kurumsal Mantık Alanında Öne Çıkan İlk 5 Yazar

Yazarlar	Atıf	Toplam Bağlantı Gücü
Lounsbury, M.	596	37176
Greenwood, R.	441	28358
Ocasio, W.	400	24320
Thornton, P.H.	352	21605
Suddaby, R.	272	17314

Yazarlara ilişkin ortak atıf analizi ile dikkate alınması gereken bir diğer ortak atıf kriteri ise, hangi çalışmaların atıf aldığı ile ilişkilidir. Bu kapsamda referanslara yönelik gerçekleştirilen ortak atıf analizine sonucunda 17 çalışmanın alanın şekillenmesinde etkili olduğu belirlenmiştir (Şekil 7).

Şekil 7: Referanslara Dayalı Ortak Atıf Analizi Haritası

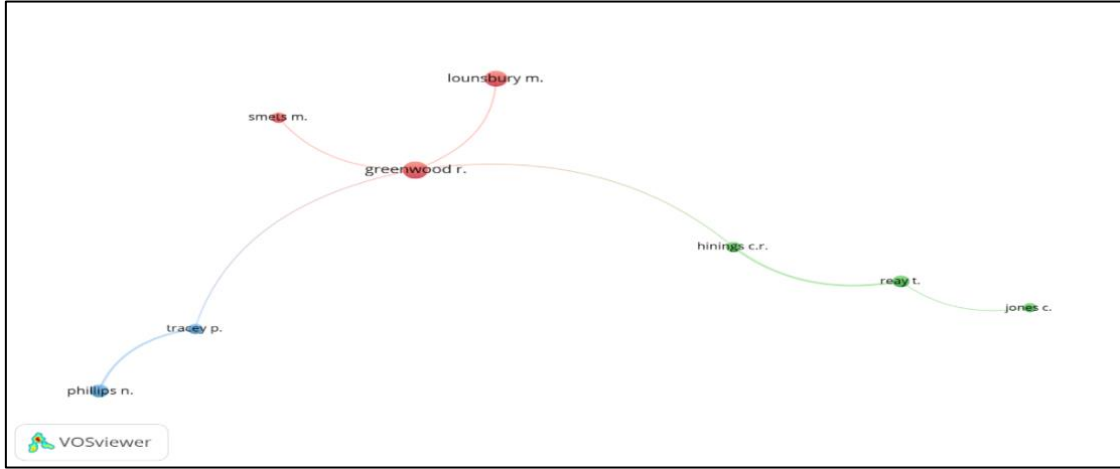
Şekil 7 incelendiğinde alana girişle kendinden sonraki çalışmalarda en çok tartışılan ve etki oranı en yüksek çalışma Lounsbury tarafından 2007 yılında yayımlanan “A tale of two cities: competing logics and practice variation in the professionalizing of mutual funds” isimli çalışmadır. Çalışmanın diğer araştırmalarla birlikte üçüncü bir kaynakta refere edilme gücü 181 olarak belirlenmiş olup, analize dahil edilen 18190 çalışma içerisinde bağlantı ağı en güçlü çalışma olarak öne çıkmıştır.

3.3. Ortak Yazar (Co-Authorship) Analizine İlişkin Bulgular

Kurumsal mantık alanında öne çıkan bilgi birikiminin değerlendirilmesi binaen dikkate alınan bir diğer unsur ise akademik iş birlikleridir. Bu kapsamda gerçekleştirilen ortak yazar analizlerinin ana amacı teorik ilişkiler ya da temaların ötesinde alanda hakim olan sosyal ağlara ışık tutmaktır (Acedo vd., 2006).

Yazarların birbirleri ile gerçekleştirdikleri iş birliği analiz prosedürüne 426 yazar dahil edilmiştir. Yazar sayısının yüksek olmasına karşın gerçekleştirilen analiz sonucunda sadece 8 yazarın kurumsal mantık alanında aktif işbirliği sürdürdüğü belirlenmiştir (Şekil 8).

Şekil 8: Ortak Yazar Analizi Haritası

Şekil 8’de görüldüğü üzere kurumsal mantık perspektifi kapsamında yazarlar arası ilişki ağları toplamda 3 kümede toplanmaktadır. Küme ilişkilerine bakıldığında Greenwood’un işbirliğine en açık yazar olarak ön plana çıktığı görülmektedir. Buna karşın alandaki yoğun üretim dinamikleri göz önüne alındığında yazarlar arası işbirliği eğiliminin düşük olduğu görülmektedir.

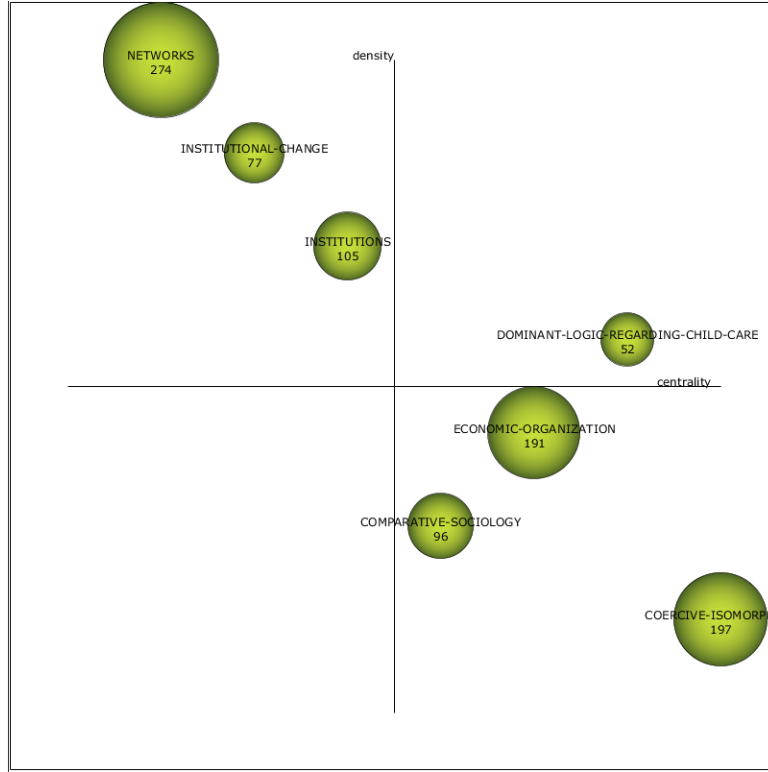
3.4. 1991-2021 Yılları Arasında Kurumsal Mantık Yazınına İlişkin Temaların Stratejik Gelişimi

Araştırma kapsamında kurumsal mantık alanını şekillendiren aktörler, kurumlar ve ülkelerin performans dinamikleri dışında dikkate alınan bir diğer durum ise alana ilişkin temaların 30 yıllık süreçte gösterdiği değişime ilişkindir. Bu kapsamda 1991 – 2021 yılları arasında kapsayan süreç 10 yıllık periyotlar dahilinde SciMAT yazılımı aracılığı ile bilimsel haritalama analizine tabi tutulmuş ve alandaki kurumsal temaların gelişimi incelenmiştir

3.4.1. 1991-2001 Yılları Arasında Kurumsal Mantık Temalarının Gelişim Süreci

Kurumsal mantık alanının tematik gelişiminde dikkate alınan ilk dönem 1991-2001 yılları arasında kapsamaktadır. Dönemin zaman aralığının belirlenmesinde Friedland ve Alford’un 1991 yılında yayımladığı ve kurumsal mantık kavramının alanda tanımsal çerçevesini oluşturduğu çalışma dikkate alınmıştır. Bu kapsamda ilgili dönem kurumsal mantık çalışmalarının yönetim ve strateji alanında başlangıç süreci olarak konumlandırılmış ve bilimsel haritalama analizi sonucunda 7 temanın alanda öne çıktığı belirlenmiştir (Şekil 9).

Şekil 9: 1991-2001 Dönemi Stratejik Gelişim Diyagramı

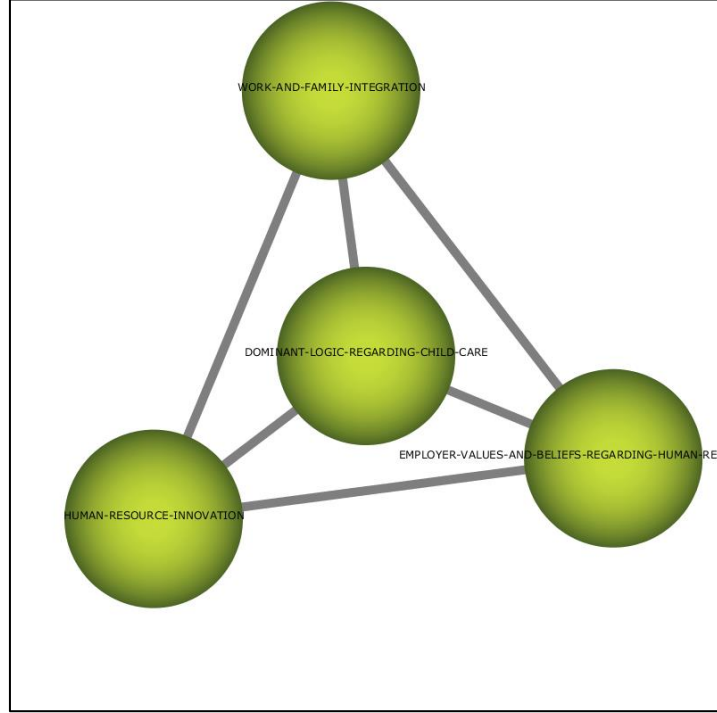

Şekil 9'da kurumsal mantıklara ilişkin birinci inceleme dönemi kapsamında öne çıkan temaların toplam atıf sayısına göre dağılımları sunulmuştur. Dağılımlar kapsamında her bir yuvarlağın içindeki sayılar temalara ilişkin atıfları sunarken, atıf sayılarına bağlı olarak temaların çapları ve alandaki etkisi ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte ilgili diyagramda sunulan her bir bölüm Şekil 2'de de açıklandığı üzere temaların merkezilik ve yoğunluğunu dikkate alarak alan kapsamında konumlarına da işaret etmektedir. Bu kapsamda kurumsal mantıkların alana girişi ile şekillenen ilk 10 yılda "baskın mantık" teması alanda tek motor tema olarak öne çıkmaktadır.

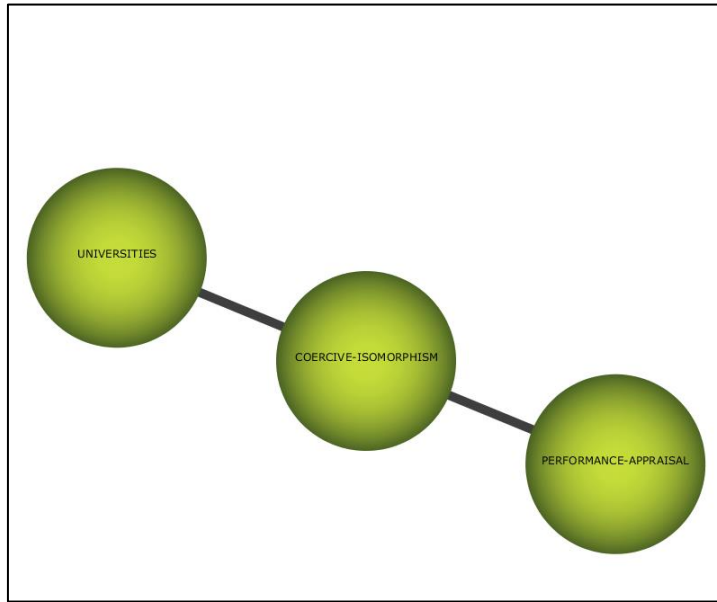
Alan kapsamında elde edilen diğer 6 temanın konumsallığına baktığımızda ise "ekonomik örgütler, karşılaştırmalı sosyoloji ve zorlayıcı eş biçimlilik" temaları ilgili dönemde önem kazanan ancak bilgi birikimi açısından ilk 10 yıllık periyotta yeterli kapasiteye ulaşarak motor tema haline gelemeyen araştırma alanlarına işaret etmektedir. "Ağlar, kurumsal değişim ve kurumlar" temalarına baktığımızda ise bu araştırma temalarının alana özgü, gelişmiş araştırma alanlarına işaret ettiği ancak elde edilen bu bilgi birikiminin alan dahilinde izole edildiği öne çıkmaktadır.

1991-2001 yıllarını kapsayan süreçte öne çıkan 7 tema bağımsız temalar değildir. Bu temalar aynı zamanda kendilerine bağlı alt temaları da şekillendiren temalardır. Bu kapsamda her bir tematik alanda en çok atıf alan temalara bağlı (dominant logic, networks, coercive isomorphism) alt temalar Şekil 10'da verilmiştir.

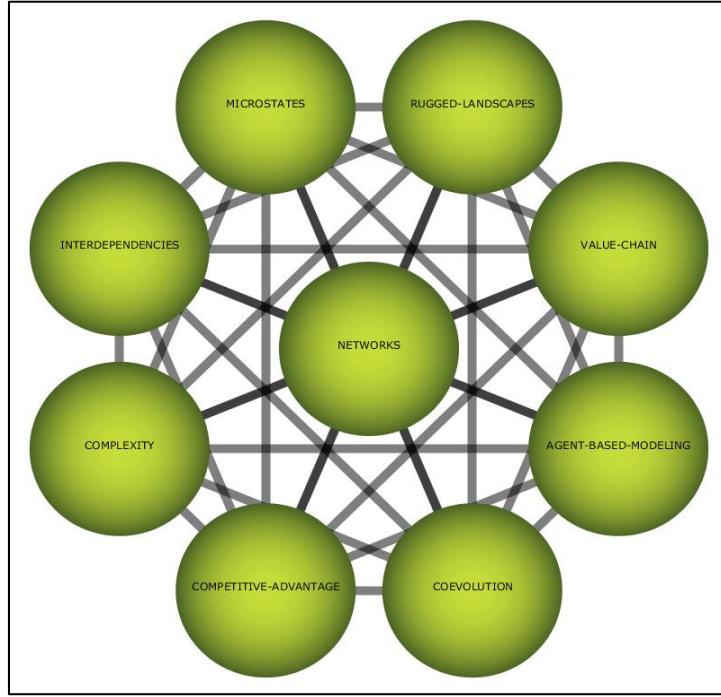
Şekil 10: 1991-2001 Yılları Arası Öne Çıkan Alt Temaların İlişki Ağları

(a) Motor Alt Temalar

(b) Gelişmemiş Alt Temalar

(c) Alana Özgü Alt Temalar

1991-2001 yılları arasında atıf sayısı baz alınarak öne çıkan ana temaların bağlı olduğu alt temalara baktığımızda motor tema olarak alanı şekillendiren baskın mantık (a) anlayışının insan kaynakları kapsamında yenilik, çalışanların değer ve inançları, iş ve aile entegrasyonu üzerine çalışma ağlarına sahip olduğu öne çıkmaktadır.

Kurumsal mantık çalışmaları için önem arz eden ancak bilgi birikimi açısından düşük bir yoğunluğa sahip olan zorlayıcı eş biçimlilik temasının ilişki ağlarına baktığımızda ise üniversiteler ve performans değerlendirme alt temalarının öne çıktığı tespit edilmiştir.

Alana özgü temalara içerisinde en çok atıf sayısına sahip olan ağlar temasının ilişkili olduğu alt temalara baktığımızda ise değer zinciri, rekabet avantajı, karmaşıklık, bağlılıklar gibi stratejik yönetim ve kaynak bağımlılık kuramına ilişkin temaların öne çıktığı belirlenmiştir.

Ana temalar ve alt temalardan hareketle kurumsal mantık alanı için emekleme dönemi sayılabilecek 1991-2001 yılları arasındaki çalışmaların tematik gelişiminin sınırlı araştırma alanlarına sahip olduğu öne çıkarken, ilgili dönem kapsamında her bir ana temaya ilişkin performans metrikleri Tablo 5'te verilmiştir.

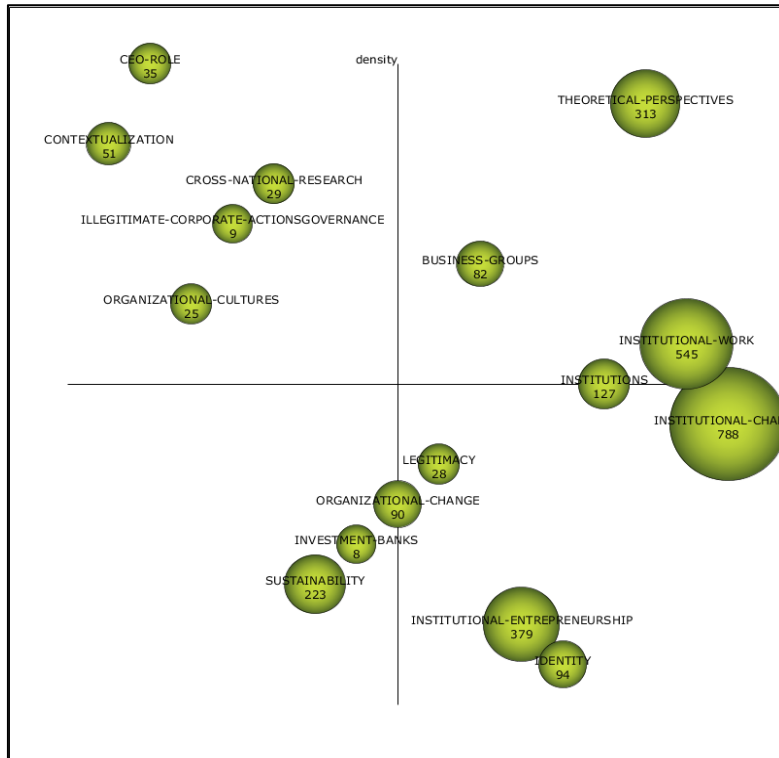
Tablo 5: 1991-2001 Yılları Arası Öne Çıkan Temalara İlişkin Metrikler

Temalar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	h-Index	Merkezlilik Derecesi	Yoğunluk Derecesi
Ağlar	1	274	1	0.14	1
Kurumsal Değişim	1	77	1	0.29	0.86
Kurumlar	1	105	1	0.43	0.71
Karşılaştırmalı Sosyoloji	1	96	1	0.57	0.29
Ekonomik Örgütler	1	191	1	0.71	0.43
Baskın Mantık	1	52	1	0.86	0.57
Zorlayıcı Eşbiçimlilik	1	197	1	1	0.14

3.4.2. 2002-2012 yılları arasında kurumsal mantık temalarının gelişim süreci

2002-2012 yıllarını kapsayan süreçte kurumsal mantık üzerine gerçekleştirilen çalışmaların tematik gelişimini ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen bilimsel haritalama analizi sonucunda 17 ana araştırma teması belirlenmiş ve temaların bilimsel haritası Şekil 11’de sunulmuştur.

Şekil 11: 2002-2012 Stratejik Gelişim Diyagramı

1991-2001 yıllarını kapsayan sürece kıyasla 2002-2012 yılları arasında araştırma temalarında çeşitlenme öne çıkarken bazı temaların bir önceki dönemle bağlantısı devam etmektedir. Bu kapsamda kurumsal değişim teması alana özgü izole bir tema olmaktan çıkarak, alan için önem arz eden gelişmiş temalar arasına girmiştir. Ancak bu süreçte de kurumsal

değişimi ele alan çalışmaların yoğunluğunun düşük olması ilgili temanın motor tema olması engellediği varsayılabilir bir durumdur.

Geçmiş periyottan bu periyota taşınan bir diğer tema ise kurumlar temasıdır. Bir önceki periyotta alana özgü bir tema olarak yer alan kurumlar üzerine çalışmalar bu dönemde motor bir temaya dönüşerek alanın şekillenmesinde etkili bir konuma sahip olmuştur. Sürdürülebilirlik kazanan bu iki temaya karşın ilk dönemde kurumsal mantık alanında motor tema olarak öne çıkan baskın mantık temasının yeni dönemde öne çıkmaması, ilgili temanın bir süreklilikten ziyade dönemsel bir trende sahip olduğunu göstermektedir. 2002-2012 yılları için öne çıkan motor temalara baktığımızda ise kurumsal işler, iş grupları, teorik perspektifler ve kurumlara ilişkin çalışmaların alana şekil verdiği ön plana çıkmaktadır.

Motor temaların dışında ilgili periyotta alana entelektüel katkısı yüksek olan ancak çalışma sıklıkları düşük konularında çeşitlilik kazandığı görülmektedir. Bu kapsamda kurumsal değişim, kurumsal girişimciler, meşruluk, kimlik ve örgütsel değişim çalışmalarında kurumsal mantık yaklaşımının öne çıktığı görülmektedir.

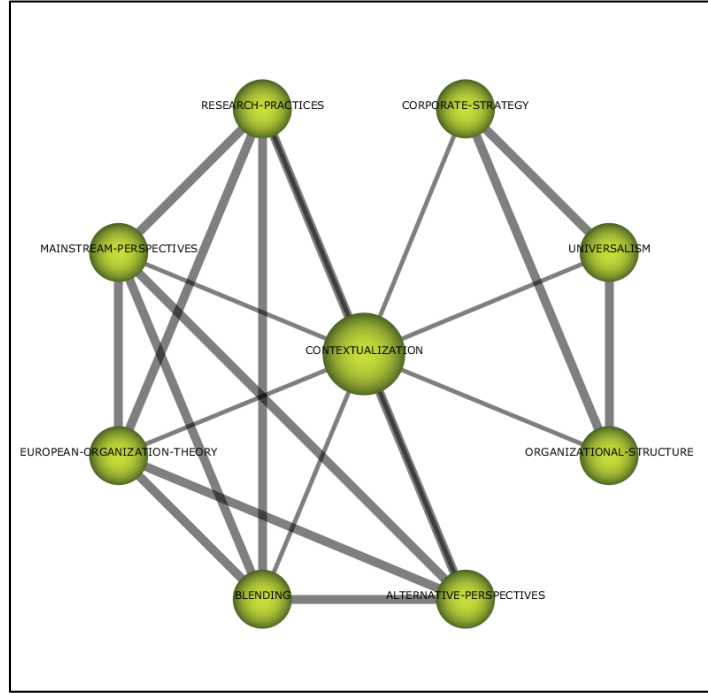
Alana özgü temalara baktığımızda ise örgüt kültürü, iş birlikleri, ülkeler arası çalışmalar ve liderlik çalışmaları kapsamına giren CEO rollerinin alan bazında öne çıktığı görülmektedir. Bir önceki dönemden farklı olarak bu dönemde öne çıkan bir diğer husus ise yeni oluşan (sol-alt) temaların alana girişidir. Bu kapsamda yatırım bankaları ve sürdürülebilirlik teması araştırmacıların ilk çalışmalarını sergiledikleri temalar olarak öne çıkmaktadır.

İlgili dönem kapsamında ana temalara bağlı alt temaların ilişki ağları ise Şekil 12’de sunulmuştur. İlgili alt temaların oluşturulmasında atıf sayısı toplamı en yüksek olan temalar dikkate alınmıştır. Bu kapsamda motor temalar içerisinde en çok atıf sayısına sahip olan kurumsal iş (545) temasının ilişki içerisinde olduğu alt temalara baktığımızda (c) aktör teorisinin (agency theory) bir alt tema olarak diğer alt temalara kıyasla daha fazla yoğunluğa sahip olduğu öne çıkmaktadır. Bu durum kurumsal iş perspektifinin teorik tabanını oluşturan failliğin alanda yaygınlık kazandığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte kurumsal iş alt temasına bağlı olarak örgütsel formlar, yapı, rasyonellik, bireysellik gibi alt temalarında kurumsal iş perspektifine dayalı ilişki ağı oluşturduğu görülmektedir.

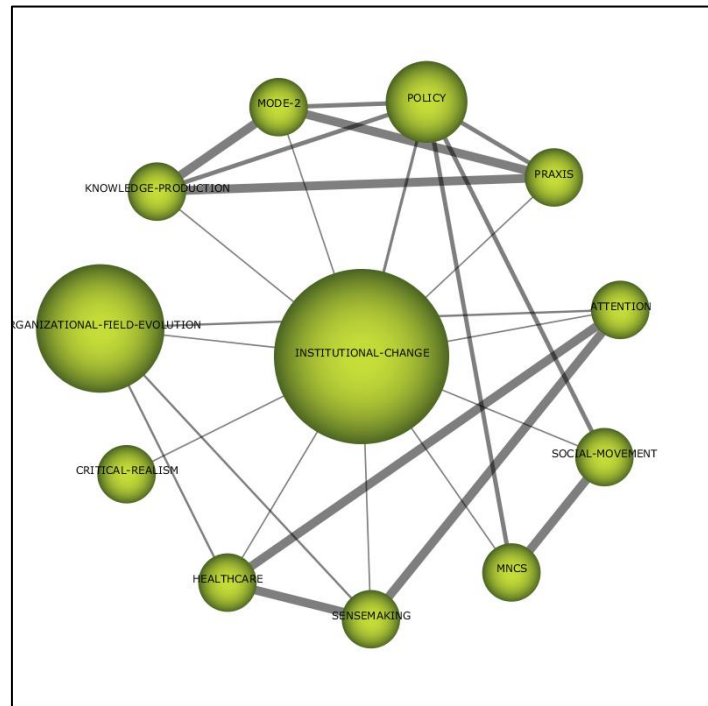
Kurumsal mantık perspektifi açısından teorik olarak güçlü merkeziliğe sahip ancak yoğunluğu az bir tema olarak öne çıkan kurumsal değişimin ilişkide olduğu alt temalara baktığımızda ise örgütsel alanların evrimi kurumsal değişim teması altında en çok ilişkilendirilen alt tema olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte yerel ve çevre ilişkileri ile dışsal bağlantıları olan politika alt teması ise kurumsal değişim teması altında en çok ilişki ağına sahip alt temadır.

Alana özgü temalardan biri olan bağlamlama/bağlama uygun hale getirme (contextualization) kurumsal mantıklar kapsamında uyum sürecinin dinamiklerine işaret etmektedir. İlgili ana temanın ilişki ağına bakıldığında ise iki ayrı alt tema kümesi öne çıkmaktadır. Bunlardan ilki (sol taraf) ana akım perspektif, Avrupa çalışmaları, araştırma pratikleri gibi kurumsal mantıkların ele alınma perspektifine işaret ederken, ikinci alt tema kümesi (sol taraf) iş birliği stratejileri, evrensellik, örgüt yapısı olmak üzere üçlü bir ağı yansıtmaktadır. Bu üçlü ağ kurumsal mantık kapsamında bağlamlama uyum sürecinin örgüt yapısı ve stratejisine yansıtmasını ele alan entelektüel birikim olarak değerlendirilebilir.

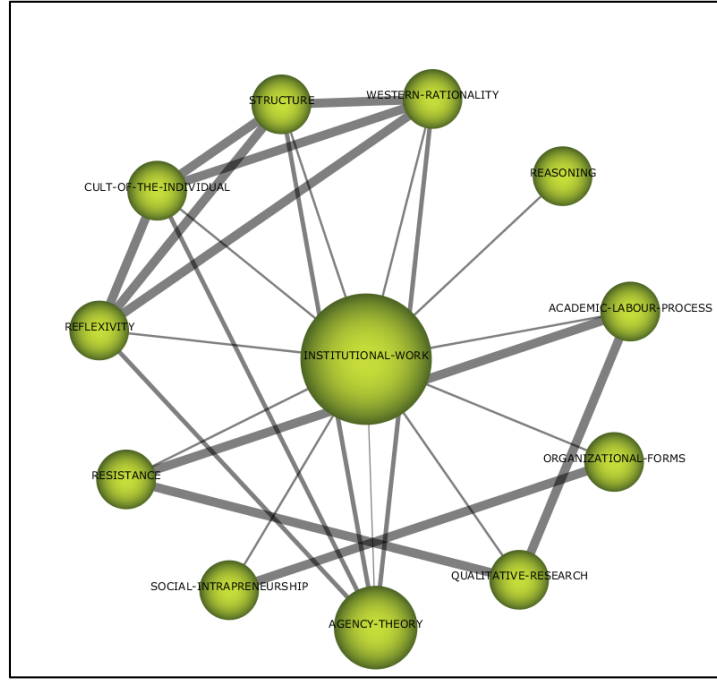
Şekil 12: 2002-2012 Yılları Arası Öne Çıkan Alt Temaların İlişki Ağları

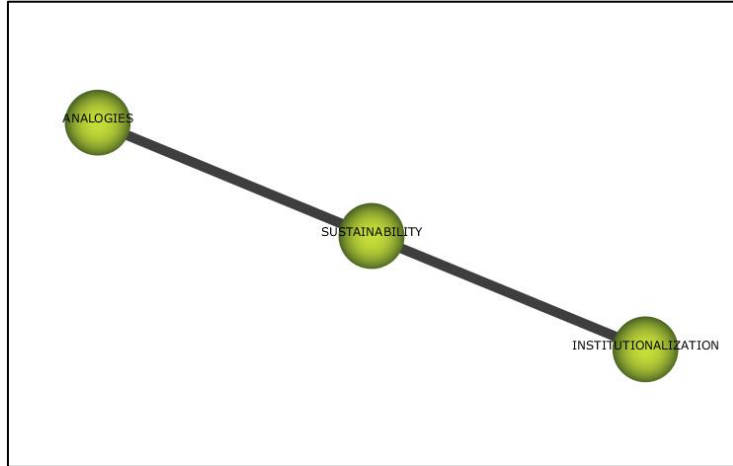
(a)

(b)

(c)

(d)

Sürdürülebilirlik ana temasına baktığımızda ise 2 alt temanın öne çıktığı görülmektedir. Bu alt temalar benzeşim ve kurumsallaşma olup, kurumsal mantık alanında yeni doğan veya entelektüel katkısı azalmaya başlayan konular olarak ele alınabilir.

Sonuç olarak 2002-2012 yılları arası kurumsal mantık yaklaşımı için değişim odaklı temaların arttığı ideolojik çeşitlenme dönemi olarak ele alınabileceği gibi dönemi içeren tüm ana temaların performans dinamikleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: 2002-2012 Yılları Arası Öne Çıkan Temalara İlişkin Metrikler

Temalar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	h-Index	Merkezlilik Derecesi	Yoğunluk Derecesi
Kurumsal Değişim	5	788	5	1	0.44
Kurumsal İş	4	545	4	0.94	0.56
Bağlamaştırma	2	51	2	0.06	0.88
Kurumlar	4	127	3	0.81	0.5
Teorik Perspektifler	2	313	2	0.88	0.94
Ceo Roller	1	35	1	0.12	1
Kurumsal Girişimciler	3	379	3	0.69	0.12
Örgüt Kültürü	1	25	1	0.19	0.62
İş Grupları	1	82	1	0.62	0.69
Meşru Olmayan İşbirlikleri	1	9	1	0.25	0.75
Ülkeler Arası Araştırmalar	1	29	1	0.31	0.81
Sürdürülebilirlik	1	223	1	0.38	0.19
Yatırım Bankaları	1	8	1	0.44	0.25
Örgütsel Değişim	1	90	1	0.5	0.31
Meşruyet	1	28	1	0.56	0.38
Kimlik	1	94	1	0.75	0.06

3.4.3. 2013-2021 Yılları Arasında Kurumsal Mantık Temalarının Gelişim Süreci

Kurumsal mantık literatürü doğrultusunda değerlendirilen son periyot 2013 yılından içinde bulunduğumuz yıla kadar ki süreci kapsamakta ve alandaki güncel temalara işaret etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen bilimsel haritalama analizi sonucunda 52 tane ana tema belirlenmiş olup (Şekil 13), diğer periyotlara kıyasla temalarda yaşanan hızlı yükseliş ve disiplinlerarası tematik aktarım yoğunluğu nedeniyle ilgili dönem kurumsal mantık alanında olgunlaşma dönemi olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 7: 2013-2021 Yılları Arası Öne Çıkan Temalara İlişkin Metrikler

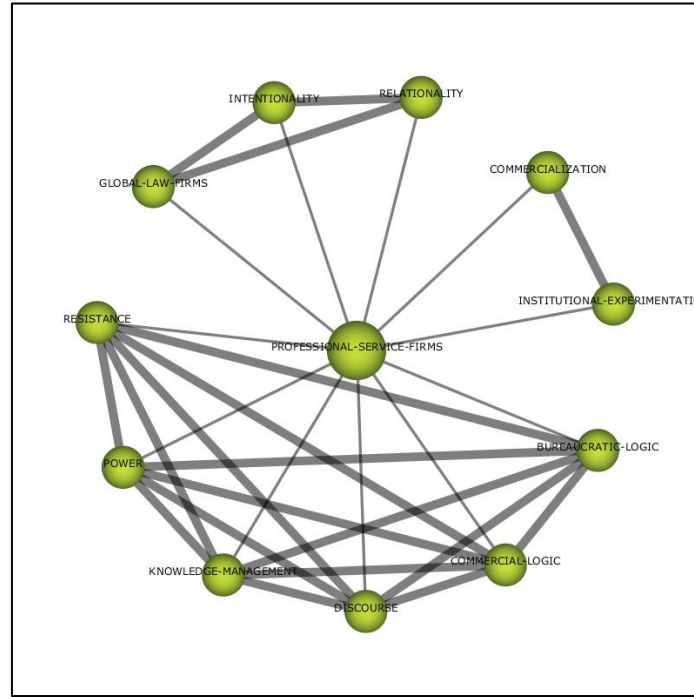
Temalar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	h-Index	Merkezlilik Derecesi	Yoğunluk Derecesi
Örgüt Kültürü	1	17	1	0.75	1
İşgücü Süreci	2	43	1	0.31	0.98
Korporatizm	3	157	3	0.42	0.85
Profesyonel Hizmet Firmaları	3	334	3	0.94	0.71
Hissetme (Sensemaking)	3	85	3	0.5	0.88
Endüstriyel Yönetim	3	244	3	1	0.67
Ekonomik ve Sosyal Etki	4	156	2	0.85	0.46
Çerçeve Görevler	3	312	3	0.65	0.87
Yenilik	2	219	2	0.58	0.9
Kurumsal Girişimcilik	4	238	4	0.71	0.63
Sosyal Yapı	3	29	3	0.79	0.5
Kurumsal Sosyal Sorumluluk	4	258	4	0.92	0.23
Gömülü Faillik	4	209	4	0.4	0.38
Hibrit Örgütler	7	393	6	0.77	0.15
Örgütler	6	234	6	0.9	0.13
Kurumsal İş	5	231	5	0.69	0.21
Kurumsal Karmaşa	5	102	3	0.73	0.25
Örgütsel Kimlik	6	322	5	0.98	0.06
Kurumsal Değişim	7	176	6	0.62	0.19
Faillik Teorisi	5	268	5	0.96	0.12
Sürdürülebilirlik	6	264	5	0.81	0.08
Açık/Kullanıcı Yenilik	2	32	2	0.56	0.81
Kurumsal Devlet Modelleri	3	62	3	0.87	0.37
Kurumsal Çoğulculuk	2	44	2	0.52	0.73
Değerler	2	40	2	0.29	0.48
Dijital Yenilik	2	2	1	0.48	0.69
Elit Kariyerler	1	55	1	0.27	0.96
Örgütsel Kurumsallaşma	3	50	3	0.38	0.1
Zanaat	1	15	1	0.02	0.92
Güvenilirlik	1	6	1	0.04	0.94
Uluslararasılaşma	2	121	2	0.33	0.4
Muhasebe	1	66	1	0.06	0.75
Onay	1	15	1	0.21	0.77
Estetik Mantiği	1	50	1	0.17	0.79
Akademik Girişimcilik	1	1	1	0.08	0.52
Amerikan Modeli	1	20	1	0.1	0.54
Kurumların Oluşması	1	18	1	0.35	0.56
Durumsalcılık	1	13	1	0.12	0.58
İş Etiği	1	12	1	0.13	0.6

Heterojenlik	1	55	1	0.23	0.62
Temiz Teknoloji	1	5	1	0.37	0.42
Karbon Pazarı	1	28	1	0.25	0.44
Profesyonellik	3	394	3	0.63	0.02
Örgüt Kuramı	2	37	2	0.54	0.04
Yaratıcılık	1	24	1	0.19	0.27
Prototipler	1	57	1	0.15	0.29
İş Birliği Oluşumları	1	49	1	0.44	0.33
Bağımsızlık ve Ödeme	1	127	1	0.67	0.35

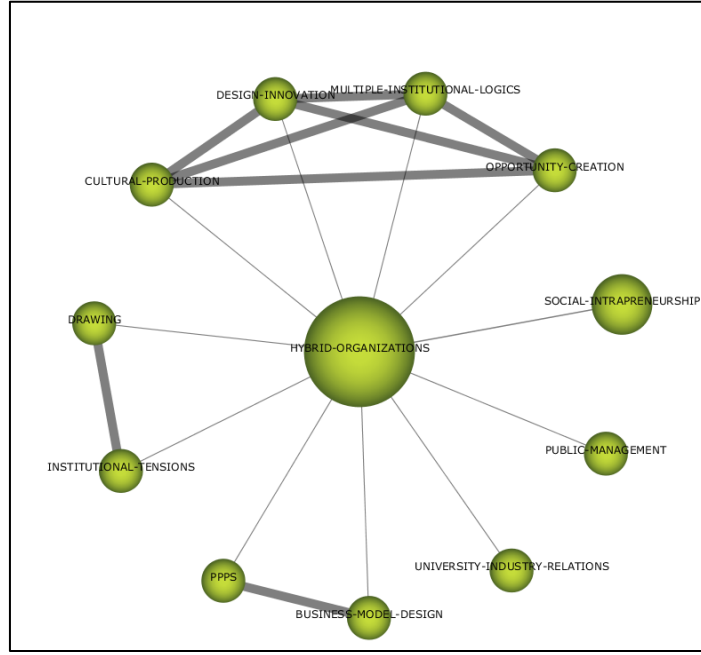
Alana özgü konulara baktığımızda ise corporatism yani şirketleşme temasının alan kapsamında en çok atıf alan ve h-indeksi en yüksek çalışma alanı olduğu dikkat çekmektedir. Hem alan içi hem alan dışı kurumsal mantık perspektifinin gelişimine katkı saylayan ancak daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyan temalar incelendiğinde ise hibrit örgütlerin h indeks ve atıf sayısı kriterlerine göre öne çıktığı görülmektedir.

Yukarıda bahsi geçen ve alanın şekillenmesinde önemli etkiye sahip olan 3 temanın (profesyonel hizmet firmaları, şirketleşme ve hibrit örgütler) ilişki içerisinde olduğu alt temalar Şekil 14'te sunulmuştur.

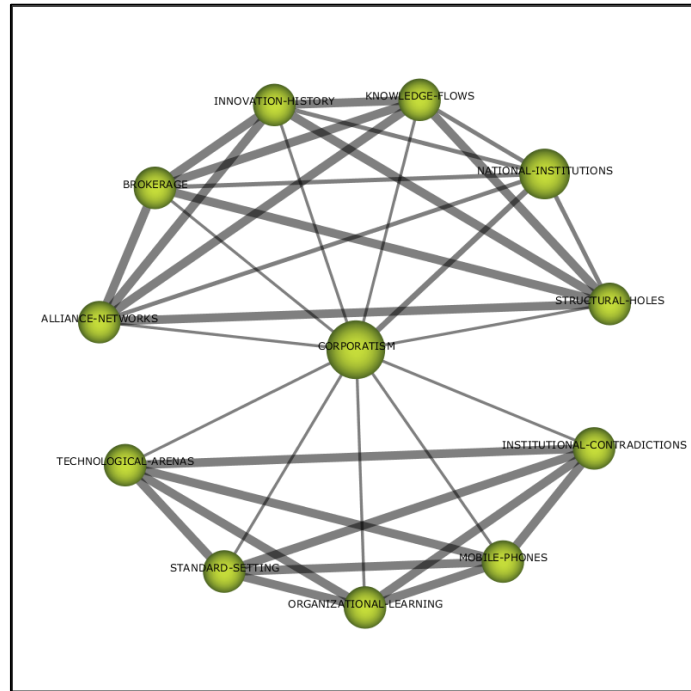
Şekil 14: 2013-2021 Yılları Arası Öne Çıkan Alt Temaların İlişki Ağları

(a)

(b)

(c)

Son 9 yılda öne çıkan araştırma temalarının alt temalarına baktığımızda farklı gruplaşmaların öne çıktığı görülmektedir. Bu kapsamda motor tema olarak öne çıkan profesyonel hizmet teması kapsamında (a) 11 alt tema ve bu temalar arasında 3 ayrı kümeleşme bulunmaktadır. Birinci alt küme küresel hukuk firmaları, rasyonellik ve amaçlılık temalarından

oluşmaktadır. İkinci alt küme ise kurumsal tecrübe ve ticarileşme temalarını içermektedir. Üçüncü alt kümeye baktığımızda ise birbirleri ile ilişkili 6 tema öne çıkarken bürokrasi mantığı, söylem ve güç temaları bu altı alt tema içinde en çok etkiye sahip temalardır.

Alana katkı oranı yüksek ancak daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyan ana temalardan biri olan hibrit örgütleri alt temaları incelendiğinde birbiri ile ilişkisi olmayan 6 küme öne çıkmaktadır. Bu ilişkisizlik temelde hibrit örgütler ve kurumsal mantık perspektifi ilişkisindeki bilgi açığına da işaret etmektedir. Bu kapsamda sosyal-kurum içi girişimcilik, üniversite-sanayi iş birlikleri, kamu yönetimi temaları hem birbirinden hem de diğer kümelerden bağımsız araştırma alanları olarak öne çıkmaktadır. Kültürel üretim, çoklu kurumsal mantıklar, tasarım yeniliği ve fırsat yaratımı ise birbirleriyle ilişkili ancak diğer alt kümelerle bağımsız araştırma temalarını yansıtmaktadır. Bu kümeleşmelerin dışında kurumsal tansiyon, iş modeli tasarımı, hibrit örgütler ile ilişkili öne çıkan diğer alt temaları oluşturmaktadır.

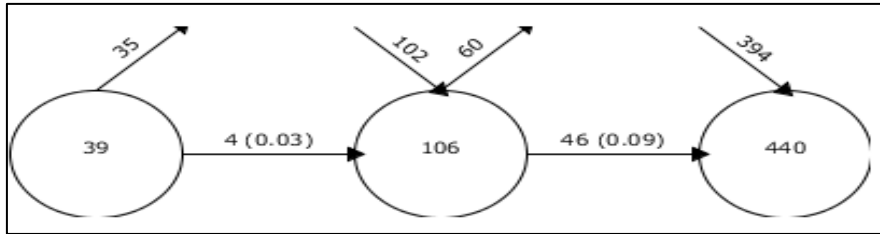
Alana özgü temalardan biri olan şirketleşme (c) teması incelendiğinde ise 12 alt temanın 2 grup altında toplandığı görülmektedir. Birinci alt tema grubu ulusal kurumlar, yapısal boşluklar, bilgi akışları, yenilik hikâyeleri, simsarlık ve iş birliği networkleri aracılığı ile şirketleşme süreçlerinde kurumsal mantık perspektifini yansıtmaktadır. İkinci alt tema grubunda ise şirketleşme süreçleri örgütsel öğrenme, kurumsal çatışmalar, teknolojik alanlar gibi temalar üzerinden ele alınmaktadır.

3.4.4. 1991- 2021 Yılları Arasında Kurumsal Mantık Temalarının Gelişim Sürecinin İlişkisel Bağlantıları

Yukarıda her bir dönem için ayrı ayrı verilen temaların 30 yıllık süreçte örtüşüm oranlarını ve sürdürülebilirliklerini ele alacak olursak, birinci dönemde (1991-2001) alt temalar ile toplamda 39 tane tema dönemin ana hatlarını çizmektedir. Bahsi geçen bu 39 temanın sadece 4'ü ikinci araştırma periyoduna taşınırken, geri kalan 35 tema araştırma önceliğini alan kapsamında yitirmiştir.

İkinci dönemde (2002-2012) alt temalar ile toplam 106 tema öne çıkarken, birinci ve ikinci dönem arasındaki temaların uyum oranı 0,03 olarak belirlenmiştir. İkinci periyottan üçüncü periyota geçerken ise 46 tema sürdürülebilirliğini korurken, geri kalan 60 tema alanda geri plana çekilmiştir. Son periyot da toplamda 440 araştırma teması alanı şekillendirirken, bu temaların ikinci dönem ile arasındaki benzeşme oranı 0,09 olarak belirlenmiş ve alana toplamda 394 tane yeni tema giriş yapmıştır (Şekil 15).

Şekil 15: Araştırma Dönemleri Kapsamında Belirlenen Temaların Örtüşüm Haritası

Temalar arası ilişki ağlarının oluşumu sürdürülebilirliğin anlaşılmasında önem arz eden bir diğer konudur. Bu kapsamda Şekil 15, 30 yıllık süreçte 235 çalışmanın odaklandığı temaların ilişkiselsel ağlarını göstermektedir. İlgili şekil dahilinde kesikli çizgiler ile oluşan periyotlar arası ilişki ağlarının aynı kavramların ele alınmasına karşın anahtar kelimeler kapsamında kavram

isimlerinin değiştirildiğini göstermektedir. Kesikli olmayan ilişki ağları ise ilgili temanın sürdürülebilirliğinin yüksekliğine ve aynı kapsam dahilinde araştırma akımının devam ettiğine işaret etmektedir (Cobo vd., 2012). Bununla birlikte Şekil 15’de yer alan ilk sütun (sol taraf) 1991-2001 yılları arasındaki ana temaları göstermektedir. Orta sütun 2002-2012 yılları arası öne çıkan temaları ve son olarak sağ tarafta bulunan sütun 2013-2021 yılları arası temaları göstermektedir.

Tüm bu açıklamalardan hareketle 30 yıllık temalar arası stratejik gelişim süreci ele alındığında birinci dönemde öne çıkan 7 ana temanın kurumsal mantık alanının gelişimine katkı sağladığı görülmektedir. Bu temalar ağlar (networkler), kurumsal değişim, kurumlar, karşılaştırmalı sosyoloji, ekonomik örgütler, baskın mantık ve zorlayıcı eş biçimliliklerdir. İlgili temalar içerisinde kurumsal değişim, kurumlar ve ağlar temaları ikinci dönemde (2002-2012) araştırılma dinamiklerini sürdüren temalar olarak öne çıkarken, eş biçimlilik, baskın mantık, ekonomik örgütler, karşılaştırmalı sosyoloji çalışmalarının dönemsel araştırma trendlerini oluşturduğu görülmektedir.

2002-2012 yıllarına geldiğimizde öne çıkan 16 tema içerisinde sadece uluslararası gerçekleştirilen karşılaştırmalı araştırmalar, meşru olmayan kurumsal eylemler dönem trendi olarak sınırlandırılmış ve devam eden süreçle ilgili temalara ilişkin araştırmalar yapılmamıştır.

2013-2021 yıllarına baktığımızda ise son dönemin geçmiş dönemler ile ilişkiye sahip olmayan 25 yeni temaya sahip olduğu görülmektedir. Toplamda öne çıkan tema sayısının 52 olduğu düşünüldüğünde, alanın genel hatlarını çizen temaların yarısının geçmiş ile ilişkili bir sürdürülebilirlik taşımadığı öne çıkmaktadır. İlgili periyota ilişkin önemli bir durum ise geçmişten taşınan 27 temanın 13’ünün bir önceki periyotta da doğrudan ele alındığı, 14’ünün ise bir önceki periyotta ele alınmasına rağmen içinde bulunduğumuz dönemde yeni isimlendirmeler ile ele alınmaya başlamasıdır.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Kurumsal mantıklar üzerine genişleyen literatürde bilimsel üretim dinamikleri ve temaların stratejik gelişimini ele almayı amaçlayan bu çalışmada 1991-2021 yılları arasında yayımlanan 235 araştırma bibliyometrik teknikler aracılığı ile derinlemesine analiz edilmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen bulguları değerlendirecek olursak, kurumsal mantık yazınında 2013 yılına kadar yayın sayısı yıl bazlı iniş ve çıkışlar sergilerken, en üretken yıl 2013 olarak gözükmektedir. Günümüze yaklaşıldığında ise 2019’dan itibaren incelenen dergilerde kurumsal mantıklara verilen yerin doğrusal olarak azaldığı görülmektedir. Son üç yılda yayın üretimindeki düşüşün nedeni pandeminin bilimsel üretim dinamiklerine bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Verma ve Gustafsson (2020) tarafından Covid-19 süresince işletme ve yönetim alanındaki araştırma dinamiklerini inceleyen çalışma sonuçlarına bakıldığında pandemi ile beraber araştırma konularının pandeminin üretim, yönetim ve teknoloji üzerindeki etkilere yöneldiği görülmektedir. Bununla birlikte bilimsel dergilerde son 3 yılda pandemi dışı konular üzerine gerçekleştirilen araştırma sayısının da azaldığı görülmektedir (Sigala, 2020; Shan vd., 2020). Benzer durumun kurumsal mantık çalışmaları içinde geçerli olabileceği öngörülmüştür.

Kurumsal mantık çalışmalarının coğrafi temelli dağılımına baktığımızda Kuzey Amerika, Kanada ve Birleşik Krallık ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte Avrupa menşeli çalışmalar da alanda önemli konuma sahipken, çevreye kıyasla merkez çevredeki ilişki ağlarının daha dağınık

bir yapı sergilediği görülmektedir. Elde edilen bu bulgu literatürde yönetim çalışmalarının yayın paternlerinin dağılımı ile paralellik göstermektedir (Üsdiken, 2014).

Spesifik olarak ise kurumsal mantık çalışmalarına ev sahipliği yapan 15 dergi detaylı olarak incelendiğinde Avrupa kampını yansıtan *Organizational Studies* dergisi yayın sayısı açısından 15 dergiye öncülük etmesine karşın, alandaki etki oranı dikkate alındığında Amerika tabanlı araştırma akımını temsil eden *Academy of Management Journal*'ın alandaki hakimiyetini sürdürdüğü gözükmektedir. Bu bulgu Amerika ve Avrupa araştırma paradigmasına yönelik tartışmaları ve geçmiş araştırmaları destekler niteliktedir (Üsdiken ve Pasadeos, 1995; Üsdiken, 2010; Üsdiken, 2014).

Alana yön veren isimlere baktığımızda ise Lounsbury incelenen dergilerde en etkili yazar olarak ön plana çıkarken, bu bulguyla paralel şekilde Lounsbury tarafından 2007 yılında gerçekleştirilen "*A tale of two cities: competing logics and practice variation in the professionalizing of mutual funds*" isimli çalışma alanda en çok etki uyandıran araştırma olarak belirlenmiştir. Yatırım fonu endüstrisindeki rakip mantıkların işleyişi ele alan çalışma örgütsel bir alanda mantıklara atfedilen rolleri anlamlandırmamıza yardımcı olurken, mantıkların aktörlerin davranışları, biliş ve karar verme yetileri üzerindeki etkisini de anlamlandırmaya yardımcı olmaktadır (Lounsbury, 2007).

Yukarıda ele alınan ve kurumsal mantıklar literatürüne ilişkin kimlik bilgisi sunan bilimsel üretim dinamikleri ile birlikte alanı temsil eden en önemli unsurlardan biri de araştırmacıların yöneldiği araştırma temalarıdır. Gerçekleştirilen tematik analiz sonucunda 30 yıllık süreçte öne çıkan temalar 3 periyotta değerlendirilmiştir. 1991-2001 periyodunu temsil eden ilk 10 yılda 7 ana temanın (baskın mantıklar, ekonomik örgütler, karşılaştırmalı sosyoloji, zorlayıcı eşbiçimlilik, ağlar, kurumsal değişim, kurumlar) araştırmacıların odağında olduğu görülmektedir.

Çalışma kapsamında emekleme dönemi olarak tanımlanan bu dönemi yeni kurumsal kurama (YKK) dayalı geniş bir çerçevede değerlendirecek, kurumsal mantık çalışmaları için emekleme dönemi YKK'nın öne çıkardığı düzen sosyolojisi, eşbiçimli yapılanma ve uyum süreçlerine yönelik eleştirilere (Bowring, 2000; Donaldson, 1995; Perrow, 1986) yanıt veren tematik bir gelişim sergilediği söylenebilir. Bu kapsamda düzen sosyolojisi yerine karşılaştırmalı sosyolojinin, uyum karşısında değişimin, kurumlarla birlikte baskın mantıkların ele alınmaya başladığı görülmektedir.

Araştırmanın ikinci periyodu olan 2002-2012 yıllarına baktığımızda ise birinci döneme kıyasla tema sayısında hızlı bir artış gözlemlenmektedir. 17 ana temanın öne çıktığı bu dönemde alanı şekillendiren en önemli temalar kurumsal iş, girişimcilik ve kurumsal değişim teması olarak öne çıkarken, bir önceki dönemde alanı domine eden baskın mantık temasının ikinci dönemde yerini koruyamadığı görülmektedir. Çalışma kapsamında alanı şekillendiren motor temalarda yaşanan bu değişim temalara yönelik bir ilgi kaybından öte ideolojik bir çeşitlenme olarak değerlendirilmiştir.

Spesifik olarak kurumsal mantık literatürünün gelişim sürecine baktığımızda ilk dönem çalışmalarının baskın mantıklardan hareketle kurumlar ve örgütsel alanlardaki pratikleri ele aldığı görülmektedir (Thorntorn vd., 2012). İlerleyen süreçte ise örgütsel alanların tek bir baskın mantık eşliğinde şekillenmekten öte, çoklu mantıklara ev sahipliği yaptığı ve bu mantıklar arasındaki ilişkilerin kimi zaman değişimi, kimi zaman düzeni tetiklediği benimsenmiştir (Thornton ve Ocasio, 2008). Ancak bu benimseme sürecinde baskın mantıklar geçerliliğini

kaybetmemiş çoklu mantıklar içerisinde değerlendirilmeye devam edilmiştir (Besharov ve Smith, 2014).

Sonuç olarak baskın mantıklardan, çoklu mantıklara geçiş süreci baskın mantık bakış açısının tamamen terk edilmesini değil, araştırmacıların düşüncelerine yön veren varsayımların çeşitlenmesini yani bir madalyonun iki yüzünün birlikte değerlendirilmesini sağladığından ele alınan dönem ideolojik çeşitlenme süreci olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma kapsamında ele alınan son periyot ise 2013 yılından günümüze kadar geçen süreci kapsamaktadır. Diğer periyotlara kıyasla tema sayısındaki artışın en yüksek olduğu 9 yılı kapsayan bu süreçte kurumsal girişimcilik, kurumsal çoğulculuk, yenilik gibi temalar ön plana çıkmaktadır. Alanda 52 ana temanın etkin olduğunu belirlenmiştir. Tema sayısındaki yükselme bir önceki çeşitlenme döneminin etkilerinin devam ettiğini gösterirken, alt temaların menşesine bakıldığında muhasebe, uluslararası ilişkiler, maliye gibi disiplinlerin ile tematik etkileşim öne çıkmaktadır. Bu durum tema sayısında artışı tetikleyen bir unsur olarak değerlendirilmiş olup, dönemin öne çıkardığı tematik genişleme olgunlaşma periyodu olarak tanımlanmıştır.

İncelenen 3 periyodun birbirleri ile ilişkisine bakıldığında günümüze yaklaştıkça tema sayısında yaşanan artışa karşın, dönemler arasında temaların sürdürülebilirliğinin düşük olduğu görülmektedir. Bu noktada 3 periyodu birbirine bağlayan tek temanın “kurumsal değişim” teması olduğu görülmektedir. Bu bulgu yeni kurumsal kuramın doğuşuna imkan sağlayan neden örgütler bu kadar benzer sorusu yerine, kurumsal/örgütsel alanlarda değişim nasıl yaşanır sorunu yanıt veren ve aktör bakış açısını kurumsal yaklaşıma kazandıran epistemolojik ve ontolojik kökenleri destekler niteliktedir.

Elde edilen bu sonuç kapsamında sorgulanması gereken asıl durum ise 3 periyot kapsamında belirlenen 75 ana tema içerisinde neden sadece tek temanın sürdürülebilirliğe sahip olduğudur. Çalışma kapsamında bu durumun temeli 2 ana neden üzerinden ele alınmıştır.

İlk olarak alandaki kavramsal genişleme araştırmacılar üzerindeki yayın baskısının bir sonucu olarak da değerlendirilebilir. Araştırmacılar üzerinde bürokratik kurumların yarattığı yayın odaklı baskılar, bireysel hırslar (teşvik, yükselme vb.) ve kaliteli yayın yapmanın gün geçtikçe zorlaşması araştırmacıları devamlı yeni kavramlar üretmeye ve trend araştırma akımlarına yönlendirmektedir (Aksom, 2018; Nash, 2019). Bu durum alanda kavram çeşitliliğini, tematik genişlemeyi tetiklerken dönemler arası tema aktarımlarını da geri plana itmektedir.

Temalar arası sürdürülebilirliğin düşük olmasının bir diğer nedeni ise analiz bulguları doğrultusunda öne çıkan dönemsellik ile ilişkilendirilebilir. 2002-2012 yıllarında yaşanan ideolojik çeşitlenme ve 2013 yılından itibaren öne çıkan disiplinlerarası yayılım alandaki motor temaların trend temalara dönüşmesini tetiklemektedir. Bu durum kuramsal katkı yerine kavramsal genişlemeye neden olurken, artan kurumsal mantık çalışmalarına yönelik eleştirileri destekler niteliktedir (Aksom vd., 2020; Alvesson ve Blom, 2021). Ancak bu destek kurumsal mantık çalışmalarının doyuma ulaştığını değil, marjinal bir araştırma alanından, baskın bir teorik yapıya ulaşma sürecinde yaşadığı orta yaş krizini göstermektedir (Alvesson ve Spicer, 2019).

Alanda yaşanan krizin tema odaklı gelişimine bakıldığında çeşitliliğin ve düşük sürdürülebilirliğin temeli çeşitlenme, ayıklanma ve tutulum adımlarını takip eden evrimsel bakış açısının (Baum, 1999; Sargut vd., 2010) ötesinde, zamansal olarak şekillendiği öne çıkmaktadır. Bu noktada temaların zamanla doğrusal olarak çeşitlenişine katkı oranı yüksek temaların arka plana itilmesine neden olduğu ve alanı kavram çeşitliliğine dayalı bir krize çektiği öngörülmüştür.

Kavramsal çeşitliliğin çözümlenmesi ve orta yaş krizini sonlandırmak için yapılması gerekenler ise devamlı birbirini tekrarlayan, trend odaklı temalardan sıyrılarak, alan için önem arz eden boşluklara yönelmektir (Alvesson ve Spicer, 2019; Alvesson vd., 2017; David ve Bitektine, 2009). Bu noktada araştırma sonuçlarına göre dönemler arası geçişlerde yarım bırakılan eşbiçimlilik mekanizmaları, baskın mantıklar, kurumlar, kurumsal değişim, kimlik, hibrit örgütler ve kurumsal iş temaları etki potansiyeli yüksek ve alan için önem arz eden temalar olarak ön plana çıkmaktadır. Gelecekteki çalışmalarda alana özgü bu temaların araştırılmaya devam etmesinin alana katkı sunacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte her araştırma gibi bu araştırmanın da gelecek çalışmalarda aşılması öngörülen birtakım kısıtları bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında öne çıkan ilk kısıt veri seti ile ilişkilidir. Çalışmada değerlendirilen 235 makale JCR etki faktörüne göre sıralanan örgütler ve strateji alanındaki 15 dergiden elde edilmiştir. Gelecek çalışmalarda disiplinler arası yayılımı daha net ortaya koyabilmek için dergi kısıtına gidilmemesi daha geniş bir bakış açısının sunulmasına yardımcı olacaktır.

İkinci olarak bu çalışmada veriler Scopus veri tabanı aracılığı ile elde edilmiştir. Gelecek çalışmalarda Web of Science, Google Scholar gibi veri tabanlarının bir arada ele alınması daha kapsamlı bir şekilde alanı değerlendirmeye imkan sağlayacağı öngörülmektedir.

Son olarak bu araştırmaya sadece tam metin, İngilizce makaleler dahil edilmiştir. İlerleyen süreçte kurumsal mantıklara ilişkin konferans metinleri, kitaplar, kitap bölümleri gibi kaynakların incelenmesinin de literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YAZAR BEYANI

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Etik Kurul Onayı

Bu araştırma etik kurul izni gerektiren analizleri kapsamadığından etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

Acedo, F. J., Barroso, C., Casanueva, C., & Galán, J. L. (2006). Co-authorship in management and organizational studies: An empirical and network analysis. *Journal of Management Studies*, 43(5), 957-983. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.2006.00625.x>

- Aksom, H. (2018). Academics' experience of contradicting institutional logics of publishing. *International Journal of Educational Management*, 32(7), 1184–1201. <https://doi.org/10.1108/IJEM-02-2017-0035>
- Aksom, H., Zhylynska, O. and Gaidai, T. (2020), Can institutional theory be refuted, replaced or modified?, *International Journal of Organizational Analysis*, 28(1), 135-159. <https://doi.org/10.1108/IJOA-02-2019-1666>
- Alvesson, M., Gabriel, Y., & Paulsen, R. (2017). *Return to meaning: A social science with something to say*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198787099.001.0001>
- Alvesson, M., & Spicer, A. (2019). Neo-institutional theory and organization studies: A mid-life crisis? *Organization Studies*, 40(2), 199-218. <https://doi.org/10.1177/0170840618772610>
- Alvesson, M., & Blom, M. (2022). The hegemonic ambiguity of big concepts in organization studies. *Human Relations*, 75(1), 58-86. <https://doi.org/10.1177/0018726720986847>
- Andersson, T., & Liff, R. (2018). Co-optation as a response to competing institutional logics: Professionals and managers in healthcare. *Journal of Professions and Organization*, 5(2), 71-87. <https://doi.org/10.1093/jpo/joy001>
- Baum, J. A. (1999). Organizational ecology. S.R. Clegg, C. Hardy WR Nord (Eds.). *Studying Organization Theory and Method*, (pp. 71-108). London: Sage. <https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=qd2AMTw51S8C&oi=fnd&pg=PA71&dq>
- Bellomi, F., & Bonato, R. (2005). Network analysis for Wikipedia. Proceedings of Wikimania 2005—The First International Wikimedia Conference. Frankfurt, Germany. <http://www.fran.it/blog/2005/08/network-analisis-for-wikipedia.html>
- Besharov, M. L., & Smith, W. K. (2014). Multiple institutional logics in organizations: Explaining their varied nature and implications. *Academy of Management Review*, 39(3), 364-381. <https://doi.org/10.5465/amr.2011.0431>
- Bowring, M. A. (2000). De/constructing theory: a look at the institutional theory that positivism built. *Journal of Management Inquiry*, 9(3), 258-270. <https://doi.org/10.1177/1056492600930>
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2012). SciMAT: A new science mapping analysis software tool. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 63(8), 1609-1630. <https://doi.org/10.1002/asi.22688>
- David, R., Bitektine, A. (2009). *De deinstitutionalization of institutional theory?* In Buchanan, D., Bryman, A. (Eds.), *The Sage handbook of organizational research methods*. London: SAGE Publications. <https://doi.org/10.1177/13505076100410030604>
- Davis, G. F. (2015). Celebrating organization theory: The after-party. *Journal of Management Studies*, 52(2), 309-319. <https://doi.org/10.1111/joms.12094>
- Donaldson, L., & Lex, D. (1995). *American anti-management theories of organization: A critique of paradigm proliferation* (Vol. 25). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1023/a:1016914002697>

- Durocher, S., & Fortin, A. (2021). Financial statement users' institutional logic. *Journal of Accounting and Public Policy*, 40(2), 106819. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2021.106819>
- Ellegaard, O., & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105(3), 1809-1831. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1645-z>
- Fahimnia, B., Sarkis, J., & Davarzani, H. (2015). Green supply chain management: A review and bibliometric analysis. *International Journal of Production Economics*, 162, 101-114. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2015.01.003>
- Friedland, R. (2011). The institutional logic of religious nationalism: Sex, violence and the ends of history. *Politics, Religion & Ideology*, 12(1), 65-88. <https://doi.org/10.1080/21567689.2011.564403>
- Friedland, R., & Alford, R. R. (1991). *Bringing society back in: Symbols, practices and institutional contradictions*. In P. J. DiMaggio & W. W. Powell (Eds.), *The new institutionalism in organizational analysis* (232–263). Chicago, IL: University of Chicago Press. <http://catdir.loc.gov/catdir/toc/uchi051/91009999.html>
- Glazer, J. L., Massell, D., & Malone, M. (2019). Charter schools in turnaround: Competing institutional logics in the Tennessee Achievement School District. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 41(1), 5-33. <https://doi.org/10.3102/016237371879505>
- Glynn, M. A., & Lounsbury, M. (2005). From the critics' corner: Logic blending, discursive change and authenticity in a cultural production system. *Journal of Management Studies*, 42(5), 1031-1055. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.2005.00531.x>
- Gümüşay, A. A., Claus, L., & Amis, J. (2020). Engaging with grand challenges: An institutional logics perspective. *Organization Theory*, 1(3), 2631787720960487. <https://doi.org/10.1177/2631787720960487>
- Haveman, H. A., & Gualtieri, G. (2017). *Institutional Logics*. In R. J. Aldag (Ed.), *Oxford research encyclopaedia of business and management*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190224851.013.137>
- Johansen, C. B., & Waldorff, S. B. (2017). What are institutional logics—and where is the perspective taking us?. In *New themes in Institutional Analysis* (pp. 51-76). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781784716875.00007>
- Klinger, U., & Svensson, J. (2015). The emergence of network media logic in political communication: A theoretical approach. *New Media & Society*, 17(8), 1241-1257. <https://doi.org/10.1177/1461444814522952>
- Lounsbury, M., Steele, C. W., Wang, M. S., & Toubiana, M. (2021). New directions in the study of institutional logics: From tools to phenomena. *Annual Review of Sociology*, 47, 261-280. <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-090320-111734>
- Lounsbury, M. (2007). A tale of two cities: Competing logics and practice variation in the professionalizing of mutual funds. *Academy of Management Journal*, 50(2), 289-307. <https://doi.org/10.5465/amj.2007.24634436>

- Meho, L. I., & Yang, K. (2007). Impact of data sources on citation counts and rankings of LIS faculty: Web of Science versus Scopus and Google Scholar. *Journal of The American Society for Information Science And Technology*, 58(13), 2105-2125. <https://doi.org/10.1002/asi.20677>
- Nash, K. (2019). Neo-liberalisation, universities and the values of bureaucracy. *The Sociological Review*, 67(1), 178-193. <https://doi.org/10.1177/0038026118754780>
- Ocasio, W., Thornton, P. H., & Lounsbury, M. (2017). *Advances to the institutional logics perspective*. In The Sage handbook of organizational institutionalism (pp. 509-531). SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781446280669.n20>
- Perrow, C. (1986). Economic theories of organization. *Theory and Society*, 15(1-2), 11-45. <https://www.jstor.org/stable/657174>
- Reay, T., & Hinings, C. R. (2009). Managing the rivalry of competing institutional logics. *Organization Studies*, 30(6), 629-652. <https://doi.org/10.1177/0170840609104803>
- Rehn, C., Kronman, U., & Wadskog, D. (2007). *Bibliometric indicators—definitions and usage at Karolinska Institutet*. Karolinska Institutet, 13, 2012. http://ki.se/content/1/c6/01/79/31/Bibliometric%20indicators%20-%20definitions_1.0.pdf
- Sandberg, J., & Alvesson, M. (2021). Meanings of theory: Clarifying theory through typification. *Journal of Management Studies*, 58(2), 487-516. <https://doi.org/10.1111/joms.12587>
- Sargut, A. S., Özen, Ş., Gökşen, N. S., Oğuz, F., Önder, Ç., Üsdiken, B., & Yıldırım, E. (2010). *Örgüt kuramları*. (1. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Scaraboto, D., & Fischer, E. (2013). Frustrated fatshionistas: An institutional theory perspective on consumer quests for greater choice in mainstream markets. *Journal Of Consumer Research*, 39(6), 1234-1257. <https://doi.org/10.1086/668298>
- Shan, J., Ballard, D., & Vinson, D. R. (2020). Publication Non grata: The challenge of publishing non-COVID-19 research in the COVID era. *Cureus*, 12(11). <https://doi.org/10.7759/cureus.11403>
- Sharifi, A., Simangan, D., & Kaneko, S. (2020). Three decades of research on climate change and peace: A bibliometrics analysis. *Sustainability Science*, 1-17. <https://doi.org/10.1007/s11625-020-00853-3>
- Sigala, M. (2020). Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research. *Journal of Business Research*, 117, 312-321. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.06.015>
- Small, H. (1973). Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for Information Science*, 24(4), 265-269. <https://doi.org/10.1002/asi.4630240406>
- Suddaby, R. (2010). Editor's comments: Construct clarity in theories of management and organization. *Academy of Management Journal*, 35, 346-357. <https://doi.org/10.5465/AMR.2010.51141319>

- Thornton, P. H., Ocasio, W., & Lounsbury, M. (2012). *The institutional logics perspective: A new approach to culture, structure, and process*. New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.3917/mana.155.0583>
- Thornton, P. H., & Ocasio, W. (2008). Institutional logics. *The Sage Handbook Of Organizational Institutionalism*, 840(2008), 99-128. <https://dx.doi.org/10.4135/9781849200387.n4>
- Thornton, P. H. & Ocasio, W (1999). Institutional logics and the historical contingency of power in organizations: Executive succession in the higher education publishing industry, 1958-1990. *American Journal of Sociology*, 105(3), 801-843. <https://doi.org/10.1086/210361>
- Üsdiken, B., & Pasadeos, Y. (1995). Organizational analysis in North America and Europe: A comparison of co-citation networks. *Organization Studies*, 16(3), 503-526. <https://doi.org/10.1177/01708406950160030>
- Üsdiken, B. (2010). Between contending perspectives and logics: Organizational studies in Europe. *Organization Studies*, 31(6), 715-735. <https://doi.org/10.1177/0170840610372581>
- Üsdiken, B. (2014). Centres and Peripheries: Research Styles and Publication Patterns in 'Top'US Journals and their European Alternatives, 1960–2010. *Journal of Management Studies*, 51(5), 764-789. <https://doi.org/10.1111/joms.12082>
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, A Computer Program for Bibliometric Mapping *Scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2013). *VOSviewer manual*. Leiden: Univeriteit Leiden, 1(1), 1-53. https://www.vosviewer.com/documentation/Manual_VOSviewer_1.6.10.pdf
- Verma, S., & Gustafsson, A. (2020). Investigating the emerging COVID-19 research trends in the field of business and management: A bibliometric analysis approach. *Journal of Business Research*, 118, 253-261. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.06.057>
- Zhao, L., Deng, J., Sun, P., Liu, J., Ji, Y., Nakada, & Yang, Y. (2018). Nanomaterials for treating emerging contaminants in water by adsorption and photocatalysis: Systematic review and bibliometric analysis. *Science of the Total Environment*, 627, 1253-1263. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2018.02.006>